

Liepos 19 d. 1939 m.
ridge 6330
ohn Repsh
(REPSY)
IVIS GYDYTOJAS
andov: 2-4 ir 4-4
nia ir šventadieniais
10 iki 12 ryt.
ARVARD STREET
in st. art. Central
BRIDGE, MASS.
Telefonas 714
INOS DAKTARAS
IKOLANTIS
no 2 iki 4 po pietų,
nuo 7 iki 8 vakarų.
MMER STREET,
RENCE, MASS.
el. University 344
Susan
enes-Curry
E DENTIST
DOS: 9-4 ir 7-4.
achusetts Ave.,
NTRAL SEVERO
RIDGE, MASS.
J. Podder
enigrado,
yriški ir Moteris
raujo ir Coda.
no 10 iki 12 diena,
nuo 7 iki 8 vakarų.
INGTON AVE.,
ON, MASS.
wealth 4870.
905
KTARAS
ašakarnis
ETRISTAS
los: to iki 7 vakarų.
to iki 12 diena.
ADWAY,
ON, MASS.
Cyn. 31132
A. Gaidis
TRISTAS
alands: 9 iki 12
nuo 2 iki 6;
nuo 7 iki 9.
redom 9 iki 12
ir nustatoma.
KTARAS
as akis ir tink-
zinu avies, lęgi-
riškiu akiniu.
er Street,
E. MASS.
KILLORY
UARE, Room 22
Lafayette 2371
set 2044-3
KALIO INKSTV
U. LIGV.
ki 7 vak. kasdien.
o ryto iki 1.
VIVSKA
IEKA
OSTONE
Y CABIT
Pharm.
chester Street
STON, MASS.
UANIAN
TURE CO.
APRAUS
PERKAL
TYTUAL
(Invent
Moyers)
Perkalv
cia pat ir i
limes v
icivira, kaina pri
s BROADWAY,
O. BOSTON, MASS.
SOUTH Boston 4918
AY VIEW
OR SERVICE
Telefonas
SOUT
Boston
1058
EBAKER AUTOMOB
TROKŲ AGENTURA
inos Stetbėnai Papi
Didelį pagamintu
Hydraulic Brakes
H TAISOME AUTOMOB
S IR TROKŲ VYSTY
IDIRBYŠČ.
er Trečiasis ir
Kapotinas - varan-
mo ir demonstracij
HAMLIN STREET
amp. East Eighth St.

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00
Pietų Amerikos Valstybėse,
Kanadoje ir kitur \$3.00

Prenumerata pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir kitur už Suvienytų
Valstijų \$1.50

Apskeltimų kainų klauskit laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:
KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER - - - - - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States.

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application.

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

NO. 30 Keleivio Telefonas SO. BOSTON, JULY-LIEPOS 26 D., 1939 M. Keleivio Telefonas METAI XXXIV
SOUTH Boston 3071 "Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879 SOUTH Boston 3071

Ispanijos Fašistai Jau Susipiovė už Vadovybę

DU GENEROLAI PAŠA-
LINTI IŠ VIETŲ.

Jie esą priešingi klerikaliz-
kajam fašizmui ir reikalau-
ja monarchijos atstatymo.

Iš Francuzijos šią savaitę
atėjo žinių, kad Ispanijos
bučeriai jau pradėjo piau-
tis tarp savęs. Pasidarė dvi
priešingos stovyklos, kurios
dabar nūjasi už vadovybę.

Iš vienos pusės stovi va-
dinamieji falangistai. Tai
juodieji fašistai, kurie eina
ranka-rankon su klerika-
lais. Jų priešaky stovi vi-
daus reikalų ministeris Ra-
mon Serrano Suner, gene-
rolo Franko švogėris. Jūs
palaiko ir kai kurie armijos
vyresnieji. Šita gauja stoji
už klerikalizmo-fašistšką
diktatūrą namie ir už pala-
kymą glaudžių santykių su
Italijos fašizmu užsienio po-
litiko.

Šitai politikai griežtai
priešinga vadinama karlis-
tų srovė, kurios priešaky
stovi pagarsėjęs generolas
Queipo de Llano ir gene-
ras Yague. Karlistai prieš-
ingi klerikalizmo-fašiz-
mui, kuris bičiuliuojasi su
italais. Jie reikalauja, kad
Ispanijai būtų atsteigta mo-
narchija ir kad nei Mussoli-
nis, nei popiežius savo nosių
Ispanijon nekištų.

Kadangi gen. Frankas
pataikauja Romos popie-
žiaus agentams ir laišoi
prie Mussolinio, tai karlistų
vadai pradėjo atvirai prieš
jį agituoti.

Gen. Queipo de Llano
anadien pasakė Sevilj
smarkią kalbą per radiją
prieš Franko valdžią, sta-
čiai apkalbindamas ją netei-
singumu ir nemokėjimu
krašto valdyti. Jisai nurodė,
kad Ispanijos žmonės šian-
dien badauja, o bažnyčios
palaiminti falangistai kelia
balius ir lebauja.

Jo kalbą atspausdino tik
vienas laikraštis, "ABC",
kurį generolas Frankas už-
tai uždarė, o generolai, kuris
pasakė tokią kalbą, pasi-
sūkė pas save į Burgos
miestą pasiaiskinti. Bet vie-
toji aiškintis, atvykęs gen.
Queipo de Llano pareikala-
vęs, kad gen. Frankas žiu-
rėtų Ispanijos reikali, o ne
Romos politikai tarnautų.
Tarp kitko Queipo de Llano
pareikalavęs, kad Frankas
neskirtų savo švogėrio Su-
nerio į ministerius pirminin-
kus, nes tuomet valdžią kon-
trolluotų vieni falangistai.

Frankas atsiskė savo
planus keisti ir tuojau pa-
šalino šią generolą iš vie-
tos. Kartu buvo pašalintas
ir jo viėnmintis gen. Yague.
Tuli ispanų laikraščiai kan-
cuzijoj gavo žinių, kad tie-
du generolai esą jau areš-
tuoti.

Bet likę jų šalininkai ar-
mijoj ir visuomenėj neri-
mauja. Karlistų srovė Ispa-
nijoj yra sena ir armijoj tu-
ri daug savo šalininkų. Tai-
gi galimas daiktas, kad nu-
vertė demokratine respubli-
kos valdžią, Ispanijos reak-
cininkai dabar ims piau-
ti

Sniego Griutis Už- bėrė 25 Studentus.

Visa ekskursija buvo nu-
šluota nuo kalno į baisią
prarają.

Pereitą subatą Washing-
tono valstijos šiaurės vaka-
ruose, Pacifiko pakrašty,
buvo šturpulingas atsitiki-
mas. Apie 25 studentų ir
mokytojų ekskursija iš
Western Washington Colle-
ge of Education išvyko į
Mt. Baker kalną pasižiūrėti
gamtos jėgų. Tas kal-
nas turi 10,750 pėdų aukš-
čio ir labai status. Jo viršū-
nė visuomet buna apdengta
balta sniegu kepure. Snigo
tenai ir pereitą savaitę. Bet
po to lijo lietus ir labai atšilo
oras. Matyt, sniegas vie-
tomis atsiluosavo. Baigiant
ekskursiją kopti į kalno vir-
šūnę, iš viršaus staiga pra-
dėjo griuti sniegas. Apie pu-
sės mylios ilgio pusnykas
pasileido žemyn su didžiausiu
užimu ir nusinėso su sa-
vim visą studentų ekskursi-
ją. Ekskursijoj buvo 12 mers-
ginų ir 13 vyrų. Vieni jų bu-
vo nublaksti į šonus, o kiti
susimaišė su sniegu nukrito
į baisią prarają. Kurie buvo
užberti negiliai, tiems pa-
vyko išsikasti, o kurie pate-
ko apacion, tie žuvo. Iki šio
panedėlio buvo atkasti du
lavonai, vienas mokytojo, o
kitas studentės. Bet keturi
da nebuvo surasti. Taigi,
rašant šią žinią išrodo, kad
sitoj nelaimėj bus žuvę iš
viso 6 asmenys.

Pereitą subatą Washing-
tono valstijos šiaurės vaka-
ruose, Pacifiko pakrašty,
buvo šturpulingas atsitiki-
mas. Apie 25 studentų ir
mokytojų ekskursija iš
Western Washington Colle-
ge of Education išvyko į
Mt. Baker kalną pasižiūrėti
gamtos jėgų. Tas kal-
nas turi 10,750 pėdų aukš-
čio ir labai status. Jo viršū-
nė visuomet buna apdengta
balta sniegu kepure. Snigo
tenai ir pereitą savaitę. Bet
po to lijo lietus ir labai atšilo
oras. Matyt, sniegas vie-
tomis atsiluosavo. Baigiant
ekskursiją kopti į kalno vir-
šūnę, iš viršaus staiga pra-
dėjo griuti sniegas. Apie pu-
sės mylios ilgio pusnykas
pasileido žemyn su didžiausiu
užimu ir nusinėso su sa-
vim visą studentų ekskursi-
ją. Ekskursijoj buvo 12 mers-
ginų ir 13 vyrų. Vieni jų bu-
vo nublaksti į šonus, o kiti
susimaišė su sniegu nukrito
į baisią prarają. Kurie buvo
užberti negiliai, tiems pa-
vyko išsikasti, o kurie pate-
ko apacion, tie žuvo. Iki šio
panedėlio buvo atkasti du
lavonai, vienas mokytojo, o
kitas studentės. Bet keturi
da nebuvo surasti. Taigi,
rašant šią žinią išrodo, kad
sitoj nelaimėj bus žuvę iš
viso 6 asmenys.

DEMOKRATINĖS VALS- TYBĖS KRAUNA SAVO AUKŠĄ AMERIKOJ.

Washintono Federal Res-
serve Board praneša, kad
penkios demokratinės vals-
tybės, butent Anglija, Fran-
cuzija, Belgija, Olandija ir
Sveicarija, dabartinui laiku
turi Jungtinėse Valstijose
keturis kartus daugiau auk-
so visokiems užpirkimams,
negu jos turėjo prieš pasau-
linį karą; tuo tarpu gi fašis-
tinės valstybės dabar turi
perpus mažiau, negu turėjo
prieš karą.

Štai palyginimas:
Penkios demokratinės
valstybės prieš karą turėjo
čia \$986,000,000, o dabar
\$8,534,000,000.
Gi Vokietija ir Italija
prieš karą turėjo \$546,000,
000, o dabar teturi vos
\$222,000,000.

DANCIGE AREŠTUOTA 20 SOCIALISTŲ.

Zinios iš Dancigo prane-
ša, kad naujai organizuota
tenai politinė fašistų polici-
ja suėmė 20 marksinių so-
cialistų. Fašistai juos kalti-
na turėjus santykių su "sve-
tima valstybe." Gal susira-
šinėjo su savo draugais už-
sieny.

NACIAI SUĖMĖ 10 LENKŲ.

Dancigo naciai suėmė 10
lenkų studentų, kurie gink-
luoti "įsiveržė" Dancigo te-
ritorijon. Suimti lenkai sa-
kosi turėję gėgužinę Dancigo
pasieny ir visai nežinomi
perėję per sieną. Naciai bet
gi uždarė juos kėlejiman.

"Jackson, Miss. — Pereitą
nedėdienį čia žaibas kirtė
į golfinkų kluobą ir du vy-
ru užmušė, o 15 pritrenkė.

Lenkija Nenusilei- sianti Nei Colio.

Sako, gert ir muštis su pro-
šepanais niekas nesusily-
gins.

Varšuva paskelbė pasau-
liui, kad Lenkijos nusista-
tymas Dancigo klausimu ne-
ra pasikeitęs. Ji nepasi-
trauksianti iš savo pozicijos
Dancige nei per vieną colį.
O vokiečiai tuo tarpu skel-
bia, kad Hitleris jau turis
"planą" paimti Dancigą be
kraujo praliejimo. Koks tas
"planas," niekas nežino, bet
naciai įsitikinę, kad už ko-
lio mėnesio Dancigas jau
busias prijungtas prie Vo-
kietijos.

Kiek teko patirti iš lenkų
patriotų Amerikoje, tai visi
jie giliai įsitikinę, kad kilus
karui, lenkų armija vokie-
čius sumušty, ir todėl ji nes-
vyruodama pradėsianti kara-
ją, jei tik naciai užsimos
imti Dancigą. "Tai nieko,
kad vokiečių yra pustrėcio
karto daugiau," sako lenkai,
"bet mūsų armija geresnė ir
mes nuo senovės esam pa-
vargesję kaip smarkūs kariai.
Mes nepabugom sukilti prieš
carų imperiją net šautuvų
neturėdami, tik su dalgiais,
ir tai be mažko neiškapojom
milijoninę rusų armiją, o ką
jau sakyti dabar, kada mes
galim pastatyti gerai gink-
luotą 6,000,000 kariuomenę
su 2,000 orlaiviu! Taip, gert
ir muštis su lenkais niekas
nesusilygins!"

Bet lenkai užmiršo 1920
metus. Jeigu ne francuzų
pagalbą, tai bolševikai tuo-
met būtų juos ir iš Varšuvos
išvijo. O iš Dancigo vokie-
čiai tikrai juos išlups, jeigu
geruoju jie nenorės iš tenai
pasitraukti. Anglija vargiai
norės dėl Dancigo savo na-
gus ir ugnį kišti, nors ir pri-
žadėjo. O rusų pagalbos pa-
tys lenkai nenori, nes bijosi,
kad atėję ir talką bolševikai
iš Lenkijos jau nepasitrauk-
ty. Taigi, nors lenkai ir gi-
riasi, kad "gert ir muštis" su
jais niekas nesusilygins, žiu-
rėti bešališkai, jie labai len-
gvai gali susilaukti Čekoslo-
vakijos likimo.

Maine'o Giriose Pra- puolė Vaikas.

Millinocket, Me. — Pereit-
s savaitės pradžioje iš čia
išėjo girion 12 metų am-
žiaus vaikas, Donn Fendler,
ir nesugrįžo. Apie 250 val-
stijos milicininkų ir šiaip
žmonių jieskojo jo visą sa-
vaitę, bet iki šio panedėlio
jis da nebuvo surastas. Iš
New Yorko buvo atlekdin-
ta orlaiviu net ir pora poli-
cijos šunų, bet dabar jie jau
sugrąžinti, nes bėlaipodia-
mų šurkščiomis uolomis
krūvinai nusidraske savo
nagus, o prie vaiko vistiek
neprivedė. Policija mano,
kad vaikas da gali but gy-
vas, nes toj apylinkėj girio-
se yra labai daug uogų, tai
badu taip greitai jis nenu-
mirs.

KINIEČIAI SUDAVĖ JA- PONAMS.

Tolimuose Rytuose pasi-
spardė Kinijos drakonas ir
japonai pradėjo virsti nuo
kojų. Kiniečių pranešimu,
per vieną mušį buvę užmuš-
ta 7,000 japonų.

500,000 Žmonių New Yorko Parodoj.

New Yorko parodos pro-
moteriai, kurie idėjo į tą
biznį apie 250 milijonų dole-
rių, paskutiniaus laikais bu-
vo labai nusiminę, nes ne-
gana žmonių ateidavo, kad
butų galima išrinkti įdėtus
pinigus. Buvo nukaptos vi-
siems parodos tarnauto-
jams ir darbininkams algos,
bet vistiek darėsi nuostoliai.
Kad patraukus daugiau pu-
blikos, pereitą subatą ir
nedėdieniui buvo nupigin-
tos kainos. \$2.25 vertės bi-
lietų maistui ir pasilinksmi-
nimams duota už \$1. Ir kaip
tik tas kainų nupiginimas
buvo paskelbtas, tai per pe-
reitą subatą ir nedėdienį į
parodą atsilankė daugiau
kaip 500,000 žmonių.

Nuogalių Balius Pa- sibaigė Savžudyste.

Pereitą savaitę Hollywoo-
do artistai turėjo nuogųjų
puotą. Jie lebovo visą suba-
tą, kas tuos sprogdinimus
vykdė ir kokiais tikslais. Ir
štai, ji sučiupo teroristų pla-
ną, kuris esąs žinomas kaip
"Planas S" ir parodas kokia
tvarka tie sprogdinimai turi
būt vykinami.
"Nėra tai koks neatsako-
mingų išsišokėlių pagami-
tas popiergalis, kokį kartais
galima atrasti darant kra-
tas," aiškino ministeris
Hoare, "bet labai nuosakiai
išdirbtas štabo planas, pla-
nas tokios rusies, kokį gali
išdirbti tiktai generalinis ar-
taipigi buvo atkorta ir buvo
senenai nušauta New Yorko
viešbuty po vieno didelio
baliiaus.
Dykaduoniai naikina pa-
tys save.

ŽADA IŠBOMBARDUOT JUODĄJĮ KUNIGĄ.

Viena turtinga moteris
pasilė juodveidžių kunigui
Divine'ui savo puošnią pilį
turtuolių kolonijoj, New-
porte. Bet baltiešis ponams
tas labai nepatiko ir jie pa-
kėlė didelį protestą. Bet pil-
lies savininkė Mrs. Kauf-
man pareiškė, kad ji tu pro-
testų nepaisys ir kun. Divine
su savo juodom "angelie-
tėm" tikrai jos pilį apsigy-
vensias. Nenorėdami į savo
koloniją jo įsileisti, New-
porto turtuoliai pradėjo gas-
dinti jį laisvais, kad jam čia
busią blogai. Vienas laiškas
buvo su akmeniu įmestas
per langą į jo kambarį ir
skambėjo taip: "Daugiau
kaip 1000 KKK suruoš kun.
Divine'ui karštą priėmimą...
Su sekančiu laišku įleks
bomba. Pasisaugok..." Trys
K reiškia Ku Klux Klano
organizaciją, kuri teroriz-
uoja juodveidžius.

DĖL 2 CENTŲ BROLIS UŽMUŠĖ SESERĮ.

Mt. Clemens, Mich. — Pe-
reitą subatą Stasys Dobruk
čia nušovė savo 14 metų
amžiaus seserį Pranę. Jiedu
susipyko dėl 2 centų, ku-
riuos mergaitė buvo priza-
dėjus jam užmokėti kad jis
padėtų jai uogas rinkti, o
paskui nenorėjo mokėti.

Oklahomos valstijoj, Mar-
low apylinkėj, pereitą suba-
tą buvo 120 laipsnių karš-
čio. Apalpo 40 fermerių.

Susekė Didelį Samokslą Susprogdinti Angliją

NUMATYTA IŠMESTI Į
PADANGES PARLA-
MENTO RUMUS.

Samokslą vykinti esą apsi-
ėmę Airijos katalikai, ku-
riems vadovauja svetimos
valstybės štabas.

Anglijos vidaus reikalų
ministeris Hoare šį panedė-
lį pranešė parlamentui di-
delę sensaciją. Esąs susek-
tas samokslas išsprogdinti
Parlamento Rumus, suardy-
ti Anglijos geležinkelius, iš-
griauti tiltus, sunaikinti pa-
grindinę šalies pramonę,
užteršti geriamąjį miestų
vandenį, vienu žodžiu — ap-
versti šalį aukštyn kojomis!

Bus jau kokie du mėne-
siai, kaip Anglijoj pradėjo
kartotis nuolatiniai sprogd-
nimai. Taigi slaptoji Scot-
land Yardo policija pradėjo
sekti, kas tuos sprogdinimus
vykdė ir kokiais tikslais. Ir
štai, ji sučiupo teroristų pla-
ną, kuris esąs žinomas kaip
"Planas S" ir parodas kokia
tvarka tie sprogdinimai turi
būt vykinami.

"Nėra tai koks neatsako-
mingų išsišokėlių pagami-
tas popiergalis, kokį kartais
galima atrasti darant kra-
tas," aiškino ministeris
Hoare, "bet labai nuosakiai
išdirbtas štabo planas, pla-
nas tokios rusies, kokį gali
išdirbti tiktai generalinis ar-
mijos štabas, nurodydamas
kiekvieną smulkmeną ir bu-
dą, kaip sekmingai vesti sa-
botażo vaju prieš mūsų
šalį."

Toliau jis pridurė:
"Mes turime rankose ne-
abejotinų informacijų, kad
šitą sabotażo vaju atydziai
seka ir stimuliuoja svetimos
valstybės organizacijos.

"Bet aš prašau parlamen-
tą, kad nereikalautų iš ma-
nos smulkmenų, nes atsklei-
sti šitą samokslą nebūtų
mūsų valstybei naudinga.
Parlamento atstovai turi
priimti mano užtikrinimą,
jog mano įtarimas remiasi
ne kokiais gandai, bet tik-
rais faktais, kuriuos mes tu-
rime savo rankose."

Patiekęs parlamentui šitų
informacijų, ministeris
Hoare pasiulė priimti ista-
tymą kovai su teroristais.
Istatymas buvo priimtas be-
veik vienbalsiai.

Toliau paaiškėjo, kad ši-
tą velnišką samokslą prieš
Angliją yra pasiėmę vykinti
airiai katalikai. Londono
detektiviai esą jau nužiūrėję
apie 5,000 airių teroristų, iš
kurių 400 esą dabojami die-
nų ir naktį. Kaip tik naujas
įstatymas prieš teroristus
įneis galion, visi jie busią
areštuoti ir deportuoti Airi-
jon, nes, kilus karui, jų bu-
vimas Anglijoj būtų labai
pavojingas.

Reikia pasakyti, kad Ro-
mos katalikų klerikalai jau
nebe pirmą sykį kesinasi iš-
sprogdinti Anglijos parla-
mentą. Anglijos istorijoj ya-
ra žinomas "Gunpowder
Plot," kuris buvo susektas
1605 metais. Tai buvo Ro-
mos popiežiaus agentų sa-
mokslas išsprogdinti Lon-
done Parlamento Rumus ir

sunaikinti karalių. Tuo tiks-
lu jie buvo prigabėnė po
parlamentu keliatą bačkų
parako ir parlamentui atsi-
darant manė išsprogdinti
jį. Bet anglai tą samokslą
susekė ir popiežiaus agen-
taii brangiai už tai užmokė-
jo. Jie buvo spiginami ant
laužų, rišami už kojų prie
arklių ir velkami Londono
gatvėmis į Thames upę ir
skandinami tenai.

Jų pasekėjai šiandien tuo
laimingesni, kad tokios sun-
kios baumės jau nebevar-
tojamos. Šiandien anglai
nori juos tik deportuoti.

Tirimo Biuras Seka 1,651 Snipą.

Iki 1938 metų Amerikoje
kasmet budavo tik po 35
šnipinėjimo bylų.

Pradėjus Europai gink-
luotis ir ruošti į karą, Ame-
riką šmet užplūdo Europos
valstybių ir Japonijos šni-
pai. Federalinio Investiga-
cijų Biuro (FBI) viršinin-
kas J. Edgar Hoover šią sa-
vaitę raportavo Justicijos
Departamentui, kad šiais
metais iki 30 birželio jo
Biuras gavęs sekti 1,651
šnipą.

Per penkeris metus iki
1938 metų Jungtinėse Vals-
tijose kasmet budavę vidu-
tiniškai tik po 35 šnipinėji-
mo bylų.

NACIAI UŽDRAUDĖ AN- GLIŠKUS KELINIŲ VARDUS.

Trumpom sportiškom ke-
linėm anglai turi skirtingų
pavadinimų: "shorts",
"breeches", "knickerbock-
ers" ir tt. Iki šiol ir vokie-
čiai taip pat tas kelines va-
dinavo, bet dabar nacių
valdžia tuos pavadinimus
uždraudė. Reikėjo todėl su-
rasti grynai vokišką "krau-
jo" vardus. Ir surasta. Vie-
toj "shorts," "breeches" ir
"knickerbockers," vokiečiai
dabar sako: "sporthosen",
"golfhosen" ir "pludenhosen."
"Hosen" vokiečių kal-
boj reiškia kelines, o pridė-
ti prie jų pridėckai parodo
kelinių rusį.

BRIDGE'S BYLA TĖSIS DAR MĖNESĮ.

San Francisco mieste da-
bar eina jurininkų organi-
zatoriaus Bridges bylą dėl
jo deportavimo. Kapitali-
tai reikalauja, kad jis būtų
deportuotas, nes kurstąs
darbininkus kelt "maištus",
ir streikuoti. Jie tvirtina,
kad jis yra nepilietis ir pri-
guli prie komunistų parti-
jos, o imigracijos įstatymai
dabar tokius liepia depor-
tuoti. Kaltintojų parodymai
pasibaigia šią savaitę, tuo-
met prasidės gynimas, kuris
užimsias nemažiau kaip mė-
nesį laiko.

BELGIJA BUS NEITRALI

Belgijos karalius Leopoldas
pareiškė pereitą nedė-
dienį, kad Belgija nesikiš
joki Europos konflikta, ku-
ris nekludys jos interesus.

APŽVALGA

JAU IR LIAUDININKAI PROTESTUOJA.

Mes jau rašėm „Keleivį“, kad Lietuvos visuomenė, ypač pažangesnioji jos dalis, pradėjo reikšti jau nepasitenkinimo dėl naujos vyriausybės. Musiškiai atžagareiviai iš „Vienybės“ ir kitų užkampių dėl šitų mūsų pastabų tuoj ėmė viaukėti, buk socialistai nepatenkinti dabartine „vieningo darbo“ vyriausybe dėl to, kad ji neišleisdusi socialdemokratų.

Bet vėliausios žinios iš Lietuvos parodo, kad prieš tą vyriausybę jau pradeda protestuoti ir liaudininkai, kurie joje dalyvauja.

Štai, birželio 27 laidoje liaudininkų dienraštis „Lietuvos žinios“ jau reikalauja, kad būtų griaujami tautininkų diktatūros palaikai, kurie trukdo vieningą darbą ir progresą.

Sako:

„Vieningojo darbo vyriausybės“ savo deklaracijoje yra pasakiusi, kad ji atėjo ne griauti, bet kurti...

„Tačiau kiekviena kuryba, kaip pažangos, tobulėjimo, naujinimo veiksnys, jau vien savo proceso bėgy negali nepaliesti tai, kas yra jau sena. atgyventa, susidėvėję, atsilikę nuo laiko reikalavimų, ir kas tai naujai kurybai bei pažangai kartais tiesiog stovi skersai kelią. Kitaip sakant, kurybos procese neišvengiamai tenka susidurti ir su tam tikrais griovybos būtinumais...

„Ir mūsų vyriausybės darbas, eidamas tikru kurybos keliu, savo proceso eigoje, neabejotinai turės susidurti ir su tam tikrais griovybos būtinumais; jai, jeigu ji tikrai pasiryžusi kurybai, tikrai teks nemaža ir griauti.

„O pas mus gana daug yra tokių dalykų, kuriuos reikės nugriauti, kaip yra madnas „senų lušnų“ griovimas.“

Birželio 28 laidos liaudininkų dienraštis jau aiškiau pasako, kas yra Lietuvoje nepakencijama:

„Sakysim, kalbama apie realią vienybę bei srovų lygį, ir vyriausybė savo deklaracijoje yra tai pasakiusi, o tuo tarpu vienos pakraipos žmonės turi savo organizaciją, kitos lygiai, kaip trečios visai neturi. Tai liečia politinę organizaciją. Ideologinėje srityje taipgi nėra ir nematyti, kad būtų siekiama vienybės. Pav., viena srovė turi savo jaunimo organizaciją, kita srovė turi, o trečiai ligšiol vis dar neišdžiama turėti savo organizacijos.“

Vadinasi, liaudininkai reikalauja sau tokios pat teisės steigti organizacijas, kokiomis naudojasi klerikalai ir tautininkai.

Tautininkų diktatura i-traukė kraštą į baisią nelaimę. Ji atsirašė lenkams Vilniaus kraštą, prakišo Klai-pėdos uostą ir įklampino valstybės išdą į dideles skolas.

Šito pasekmė dabar Lietuvos žmonės teko apdėti nepaprastais mokesčiais, nors liaudis nebegalėjo jau ir paprastų mokesčių išsimokėti.

Dėl to „Lietuvos žinios“ ir sako:

„Dabar visuomenė specialiomis priemonėmis turės kovoti su prigyventa krize. Vyriausybė visuomenę visam pusmečiui apdėjo specialiais mokesčiais. Reikia išlyginti biudžetą, reikia, pagaliau, jį suvesti be nuolatinių paskolų, kuriomis jau eilė metų kaip lopomi biudžetai. Labai gerai. Visuomenė, be abejo, neatsi-

sakys valstybei padėti išeiti iš krizės.“

Nors liaudininkų laikraštis ir sako, kad visuomenė gal neatsisakys mokėti, tačiau jis stato vyriausybei labai reikšmingą klausimą, butent:

„...koki principai patikrins tuos visuomenės pasiaukojimus? Tai labai rimti klausimai, kad plačioji visuomenė dėl jų būtų rami ir gerai nusiteikusi. Visuomenė daug gali pakelti, gali labai daug ir aukotis, bet vis dėlto ji turi teisę žinoti, kuriems idealams ji aukojasi. Ji mielai aukojasi tautai ir valstybei, bet ji jokiu būdu nenori aukotis kuriai vienai partijai ar srovei, kuri pasiskui iš jos gali pasijuokti, kaip tai gyvenime esti ir yra buvę.“

Pagaliau „Lietuvos žinių“ redakcija baigia savo editorialą šitokiu pareiškimu:

„Kategoriškai galime pasakyti, kad į darbą, į sunkų ir atsakingą darbą, mes einame visu atviru nuosirdumu ir gera valia, bet bent patys pagrindiniai klausimai turi būti išaiškinti, ir kad mes žinotume, jog mūsų darbas turi visus rimtus ir pastovumo duomenis, kad dėl to ateity neteks nusivilti.“

Tai jau beveik ultimatumas: arba pripažinkit mums lygias teises, arba...

Bet klausimas, ar gali naujoji vyriausybė duoti liaudininkams ar kam kitam kokių nors teisių, jeigu tam yra priešingas „tautos vadas“ Smetona?

Kaip tautininkai dabar aiškina Smetonos konstituciją, tai vyriausybė (ministerių kabinetas) yra niekas daugiau, kaip tik jo įsakymų pildytoja, paprasta pastumdėlė.

Štai, tik pasiklausykite, kaip vyriausybės funkcijas aiškina tautininkų „Vairas“ (Nr. 18), kurį cituoja 4-tam numeryje socialdemokratų „Mintis“:

„Vyriausybė, kurią sudaro Ministras pirmininkas ir kiti ministrai, vykdydami jai pavestą valdžią, esmėje vykdo Prezidento valią. Tuo būdu jai reikia turėti Prezidento pasitikėjimą. Ir vyriausybė tik to atlieka jai pavestą valdymo darbą, kol ja Prezidentas pasitiki. Kai ji praranda Prezidento pasitikėjimą, kartu išnyksta (jos) juridinis ir politinis pagrindas.

„O kai sakoma, kad vyriausybė turi tautos pasitikėjimą, faktiškai tautai reiškia, kad ji turi Prezidento pasitikėjimą.“

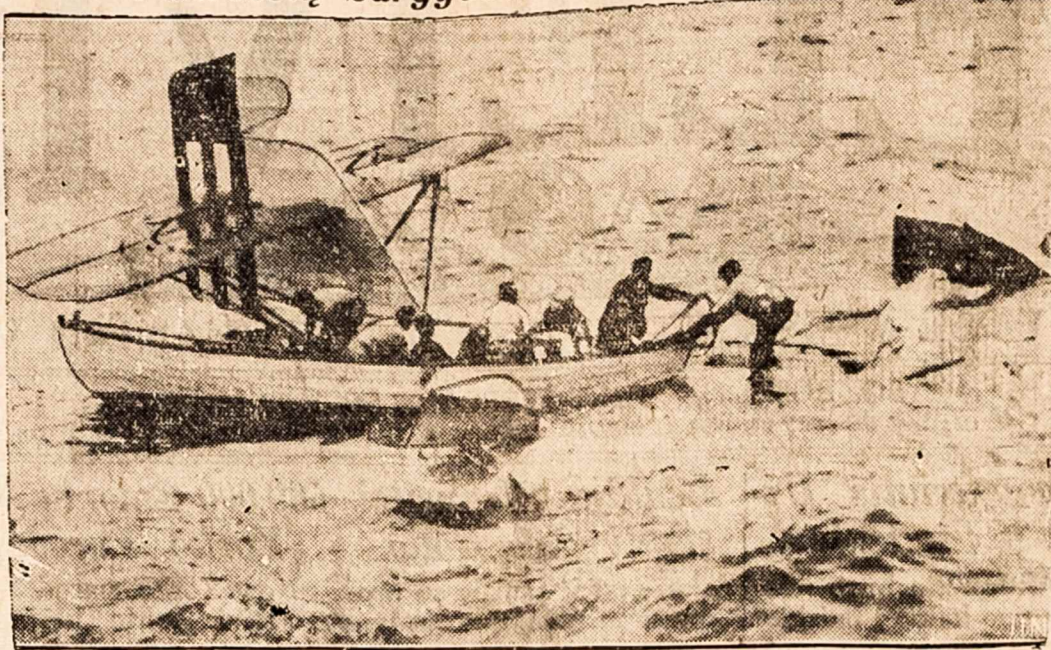
Vadinasi, didžiausias ir vyriausias valdžios autoritetas Lietuvoje šiandien yra ne Seimas, ir ne ministrų kabinetas, bet Užpalių Antanas, kurio titulą tautininkai rašo su didžiąja „P“ — „Prezidentas“, taip kaip katalikai rašo Dievo vardą su didžiąja D.

Jeigu dabartinė konstitucija ištikrųjų duoda jam absoliučio despoto galią, tai aiškūs dalykas, kad ministrų kabinetas negalės esamos teisės pašalinti, iki nebus pakeista konstitucija.

Bet kadangi Smetona yra visagalis diktatorius ir be jo sutikimo konstitucija negali būti pakeista, o jį kas keisti niekad nesutiks, tai aišku, kad reikia įjieskoti kitokios išeities iš to „tautiško“ purvyno.

O išeitis yra. Reikia tik imti ir parodyt Smetonai tą patį kelią, kuriuo jis atėjo į valdžią. Tariant kitais žodžiais, reikia kieta ranka paimt jam už apykaklės ir,

Pakraščių Sargybos Lėktuvo Katastrofa

Šis vaizdelis parodo skęstantį Amerikos pakraščių sargybos lėktuvą, kuris lėkdamas į pakraštį su sergantieju jurininku nukrito juron ir sudužo. Penki žmonės buvo išgelbėti, bet du kiti ir sergantius jurininkas žuvo. Lėktuvą nuskendo į kelias minutes.

be jokių ceremonijų, išmest iš prezidento rūmų, kuriuose jis iki šiol neteisėtai sėdėjo.

LITUOVOS KALĖJIMUOSE SĖDI 500 POLITINIŲ KALINIŲ.

Socialdemokratų „Mintis“ rašo:

„Teisingumo ministerio pareiškimu, šių metų pradžioje Lietuvos kalėjimuose buvo 4,268 kaliniai, kurių tarpe apie 500 politinių.

„Tautybėmis kaliniai pasiskirstė šitaip:

- „Lietuvių, 3,762;
- „Zydų, 238;
- „Rusų, 151
- „Vokiečių, 47;
- „Čigonų, 37;
- „Lenkų, 16
- „Latvių, 6;
- „Estų, 3;
- „Anglų, 1;
- „Čekų, 1;
- „Gudų, 1.

„Nepilnamečių vaikų, auklėjimo įstaigose buvo uždaryta apie 900.

„Buvę numatyta Kaune statyti didelį kalėjimą, kuris atstieitų apie 4,000,000 litų. Dabar, mažinant visas išlaidas, šio kalėjimo nestatysia.“

Cia kalbama tik apie kalėjimuose sėdinčius kalinius. Taigi aišku, kad į tą skaičių nėra įtraukti tie politiniai belaisviai, kuriuos apskriečių viršininkai grūdą į katorginio darbo stovyklą be teismo, tik savo nuožūra, kas pas juos vadinasi „administracine tvarka.“

AUKŲ RINKIMO „LITUOVOS REIKALAMS“ KLAUSIMU.

Šituo klausimu „Keleivio“ redakcija yra gavusi iš seno Amerikos lietuvių veikėjo ilgoką straipsnį. Pridėtam redakcijai laiškė jis sako: „Tylėt negalima, nes organizacijose ir tarpe pavienių asmenų eina stačiai sumišimas, nepasitenkinimas, kad pažangieji pradėjo remti fašistus. Amerikos Lietuvių Kongreso skyrius Detroito, paaukavęs fašistams \$30, pradėjo byrėti į šipulius: LSS 116 kp., SLA kuopos ir Hamtramcko Lietuvių Piliečių Kliubas atšaukė savo atstovus. Sekančiame susirinkime ir Detroito Lietuvių Kliubas atšaukė savo atstovus...“

„Aš, kaip matysite iš straipsnio, išėjau su aštria kritika prieš aukojimą Lietuvos diktatoriams. Jei straipsnio netaipintumėt, padėties nepataisytumėt; o jei patalpinsite, ir pridėsite savo prierasą, gal dalykai išsiaiškins kurion nors geron pusėn.“

Mes tą straipsnį patalpinsime sekančiam „Keleivio“ numery, nes išties negalima tylėti, kuomet vadinami „pažangieji“ renka pinigus ir siūncia tai valdžiai, kuri 500 mūsų idėjos draugų kankina kalėjimuose.

INFORMACIJOS.

Ivažiavę prieš 1924 metus ateivis negali but deportuotas.

Klausimas: Aš esu atvykęs į Jungtines Valstijas 1908 metais. Po 12 metų išvažiavau atgal savo tėvy- nėn, o paskui vėl sugryžau Amerikon, bet jau ne legaliai, o per Kanadą. Ar aš galiu tapti šios šalies piliečiu?

Atsakymas: Ne, negali, nes paskutinį kartą esi nelegaliai ivažiavęs. Bet kadangi atvykai prieš 1924 metų 1 liepos, tai deportuot- as užtai nebusi. Deportuo- jami tik tie nelegaliai iva- žiavusieji, kurie ivažiavo jau po 1924 metų 1 liepos.

Nelegaliai ivažiavę prieš 1921 metus dabar gali le- galizuotis.

Klausimas: Aš atvykau Amerikon legaliai 1909 me- tais, tik ne savo, o draugo pa- su. Bet dabar aš vadinuos

savo tikroju vardu. Ar aš galiu but šios šalies piliečiu?

Atsakymas: Kadangi tamsta atvykai ne savo var- du, tai atvykai nelegaliai, o nelegaliai atvykęs piliečiu negali tapti. Bet kadangi at- vykai da prieš 1921 metų 30 birželio, tai dabar gali savo buvimą čia legalizuoti, o tada galėsi ir piliečiu tapti. Savo buvimui legalizuoti gauk iš Immigration Biuro dvi blankas Form 6659. Te- nai rasi paaiškinta, kas rei- kia daryti.

KONSKRIPCIA ANGLIJOS MOTERIMS.

Londono „Daily Express“ siulo įvesti konskripciją ir Anglijos moterims. Kilus karui, jos turėtų but ima- mos valstybės gynimo tar- nybon kaip ir vyrai. Ypač galėtų valstybei patarnauti turtingos klasės panelės, ku- rios jokio darbo nedirba, tik ruko, geria, valgo, bali- voja ir miega, sako tas laik- raštis.

Artinasi 1940 Metų Prezidento Rinkimai

Šiandien jau laikas Ame- rikos piliečiams susidomėti 1940 metų prezidento rinkimais. Mes, lietuviai, nesiru- pinam tokiais rinkimais iki paskutinės valandos. O tuo tarpu sukčiai politikieriai ir kapitalistų spauda jau se- nai pradėjo tuo rūpintis, ir ne mažai jau veikia, kad tik galėtų užnerti ant darbo žmogaus kaklo stipresnę kilpą.

Republikonai labai nu- džiugo laimėję rinkimus ke- liose valstijose pereitą ru- denį. Ir mes jau matom, kaip jie elgiasi su darbinin- kais tose vietose, kur jiems pavyko paimti valdžią į sa- vo nagus.

Republikonai jau turi nu- matę keliatą savo kandida- tų į prezidentus, tokių kaip senatorius Taft, gubernato- rius Bricker, Thomas Dewey ir kiti, kuriais plėrusis ka- pitalas galėtų pasitikėti.

Kapitalui tokie žmonės kaip Rooseveltas yra nepaken- čiami, nes nenori šokt pagal Wall Streeto muziką. Nors Rooseveltas ir padaro kiek nuolaidų stambiam kapita- lui, bet ne visuose klausiu- muose. Todėl pelnagrobiai nori tokio žmogaus, kuris būtų visiškai paklusnus jų tarnas ir gintų tik jų intere- sus, o suvargusius darbo žmones visai pamirštų.

Mes žinome, kad darbo žmonės su kapitalistais ne- kuomet neturėjo ir neturės vienybės, ir prezidentas ne- gali abiem būti geras. Jeigu jis stos už darbo žmogų, tai jis turi išeiti prieš kapitalis- tų. O jeigu jis gins kapita- listo biznį, tai jis skriaus darbininką. Paimkim nors keliatą mažų pavyzdžių iš

republikonų politikos, o tuoj suprasim, kokie jie mielaširdžiai darbo žmo- gui. Republikonai senato- riai stojo piestu prieš visus Roosevelto planus, kurie buvo naudingi darbinin- kams. Jie varėsi, kad suma- žinti WPA darbus, kad su- mažinti tiesioginę pašalpą. Jie varėsi, kad aptaksuoti biednuomenę, užkraunant jai visokius sales tax. Jie norėjo sumažinti net politi- nes teises biednesniems žmonėms. Jie priešinosi be- darbių apdraudai ir senų žmonių pensijoms. Daugelis republikonų senatorių norė- ty, kad ir S. V. piliečiai bu- tų taip suvaržyti, kaip yra pas Hitlerį, Mussolini, Sta- liną ir kitus. Jie tiesiog trok- štą diktatūros. Bet jie visu- met atakuoja Rooseveltą, buk jis noris buti „diktato- rium“.

Tik pažiūrėkime į repub- likonų administraciją Ohio valstijoje, o pamatysim, kaip jiems rupi darbininkų la- bas. Gubernatoriaus Brick- erio mašina visokiais bu- dais persekioja darbininkų unijas. Republikonai pasi- ulė įstatymo sumanymą, kad unijos būtų inkorporuotos, kaip biznio įstaigos. Tas su- varžytų jas finansiskai ir nuslopintų jų veiklą.

Republikonai Ohio vals- tijoj dėjo pastangas, kad bedarbiams būtų sumažin- tos pašalpos. Tokie ponai, kaip Taftas, Brickeris ir Clevelando majoras Burton mano, kad darbininko šei- mynai, susidedantį iš 4 žmonių, pragyventi per die- ną daugiau nereikia kaip 80 centų. Vadinasi, 20 centų asmeniui. O paklauskite kiek tie ponai išleidžia per die- ną?

Brickerio ir Tafto pasiry- žimas susiaurinti darbinin- kams visas teises nepraeis taip lengvai, nes unijų virši- ninkai deda pastangas, kad jų reakciniai sumanymai sumuštų juos pačius, t. y. tuos republikonų buozes.

Republikoniškiems reak- cininkams jau pavyko kai kur praversti įstatymus atei- viams suvaržyti. Nepiliečiai bus vaisingami kaip kokie praskaltėliai. O tuo tarpu tie nepiliečiai atlieka nau- dingiausius kraštui darbus, kasa anglias, tiesia geležin- kelius ir tunelius. Nors jie ir nepiliečiai, tačiau išaugino šeimynas ir sudėjo visą savo sielą šioje šalyje.

Mes gyvendami Ameri- koj daug ir labai daug rūpi- names apie Lietuvos padėtį, bet dažnai pamirštame vie- tinius reikalus, kurie palie- čia mūsų pačių gyvenimą. Tai šios šalies valdžios rin- kimai.

Taigi jau laikas pradėt svarstyt klausimą, kas liks išrinktas sekančiu presiden- tu. Nuo to daug priklausys šalies gerovė. Jeigu Roose- veltas pastatytų savo kandi- datūrą trečiam terminui, tai būtų geriausia. Bet jam rei- kalinga ir Kongreso para- ma. Reikia todėl iš kalno žinoti, už ką 1940 metais balsuosime. Laiko jau ne- daug. Mano manymu, lietu- viai turėtų rengtis stoti už Rooseveltą trečią terminą.

Jonas Jarus.

PERKUNAS UŽMUŠE DU JAUNUOLIŲ.

Hatfield, Mass. — Užpe- reitą savaitę čia prie darbo ant farmos perkunas užmu- šė du jaunuoliu darbininku: E. Adamskį ir Mykolą Janį. Adamskis buvo 19 metų, o Janis—25 metų. Dirbusiam su jais Vilkui žaibas apde- gino kojas.

MAŽIAU KAIP 3c. I DIENĄ

* tik tiek kainuoja už elektrą operuot gerą naują

1939 ELEKTRIK ŠALDYTUVA

abelnai kožnam name

- ☆ FRIGIDAIRE
- ☆ GENERAL ELECTRIC
- ☆ KELVINATOR
- ☆ NORGE
- ☆ WESTINGHOUSE

Edison Shop

IR ELEKTRIKINIŲ DAIKTŲ PARDAVEJA

BOSTON EDISON COMPANY

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DŪNOS NEPRAŠO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIADAR VIENAS MANO RAPORTAS
IŠ GARSIAUS CHICAGOS MIESTO.

Gerą biznį daro karčėmnikai, bet kunigai da geresni.

Didžiulės Chicago lietuviai jau nuo senai emė griežtis visokių biznį ir profesijų. Galima sakyti, kad pirmieji Chicago lietuviai bizniai buvo tik saliniai ir parapijos. Šios dvi biznio šakos labiausiai ir greičiausiai kilo ir plėtojosi. Nors vėliau atsirado lietuvių tarpe ir kitokių biznį, ir tai nemenu, bet karčėmos ir bažnyčios vistik pasilieka pirmoje vietoje. Salinių biznyje lietuviai pasirodė tokie gabūs, kad jie nesirubėjuoja vien savo kolonijomis. Daug yra lietuviškų salinių ir grynai svetimtaučių apgyventose vietose. Ir tenka pripažinti, kad lietuvių salininkų bizniai svetimtaučių apgyventose vietose dažnai daug geriau verčiasi, negu jų draugai likusieji savųjų tarpe. Mat, jų saliniai yra moderniškesni irreniti ir jų kostumeriai ne kokie paprasti darbininkai, proletarai, bet buržuai.

Yra lietuvių prasimušusių ir kitose biznio šakose. Bet romiški katalikų kunigai "bycina" visus kitus biznierių ir profesionalus. Kaip didelis yra tas parapijinis biznis, tai galima matyti iš parapijinių atskaitų. Štai, vidutinio didumo šv. Antano parapija, kuri randasi Chicago pašonėje, Cicerone. Per praeitus 1938 metus tot parapijį pajamų turėta \$28,847.01, o išlaidų — \$27,848.19.

Didesnių parapijų biznio pajamos, žinoma, yra daug didesnės. Bet tos įplaukos da toli gražu nėra viskas, ką parapijonai turi kunigui sumokėti. I tas pajamas visai neįskaitomi pinigai, kuriuos klebonai suma iš parapijos už mišias, krikštus šilubus, laidotuves ir kitokius biznius. Šitie pinigai eina tiesiai į klebonų mašnas ir parapijos knygose jie neužrašomi.

Kadangi Romos katalikų kunigai už parduodamus sakramentus, mišias ir kitus dalykus nežmoniška lopa, tai aišku, kad tiesiai į kunigų delmonus sueina apie tiek pat, kiek ir parapijos kasa. Taigi išeina, kad per metus vidutiniškos parapijos skurdžiai žmoneliai sumoka apie \$60,000.00!

Minėtos šv. Antano parapijos nuosavybė įvertinta ant pusės milijono dolerių. Taigi, kuris biznis yra didesnis už Romos katalikų kunigų biznį?

Kunigų biznis nesibaigia parapijomis. Yra dar kapinės. Ten irgi suimama milžiniškos sumos pinigų, dalis kurių eina tiesiai į kunigų mašnas, o kita dalis į vairiems kitiems kunigų bizniams plėsti.

Chicago lietuvių Romos katalikų kapinių atskaita rodo, kad per praeitus 1938 metus kapinių kason įplaukė \$69,939.53, o išlaidų tais pat metais turėta \$49,580.79. Metų pabaigoje kapinių kasoje buvo \$94,694.59. Per tuos metus palaidota 541 lavonas. Kapinių valdytojais yra kunigai. Kai jie susirenka pasitarimui bent menkiausių kapinių reikalų, tai už savo darbą pasiima po riebių čekių iš kapinių kasos.

Kapinių dienoje (Decoration Day) kasmet kapinėse buna pamaldos, pamokslai ir pietūs kunigams. Už tą "darbą" kunigai irgi pasiima iš kapinių kasos po riebių čekių. Tos dienos kunigų pietų išlaidos irgi padengia-

mos iš kapinių kasos. Tokiu budu, žmonių mokėjimams nėra galo, nes kunigų plėšimams irgi nėra galo. Todėl žmonės ir sako: kaip kiau ro maišo nepripilsi, tai taip nepripilsi ir kunigo mašnos!

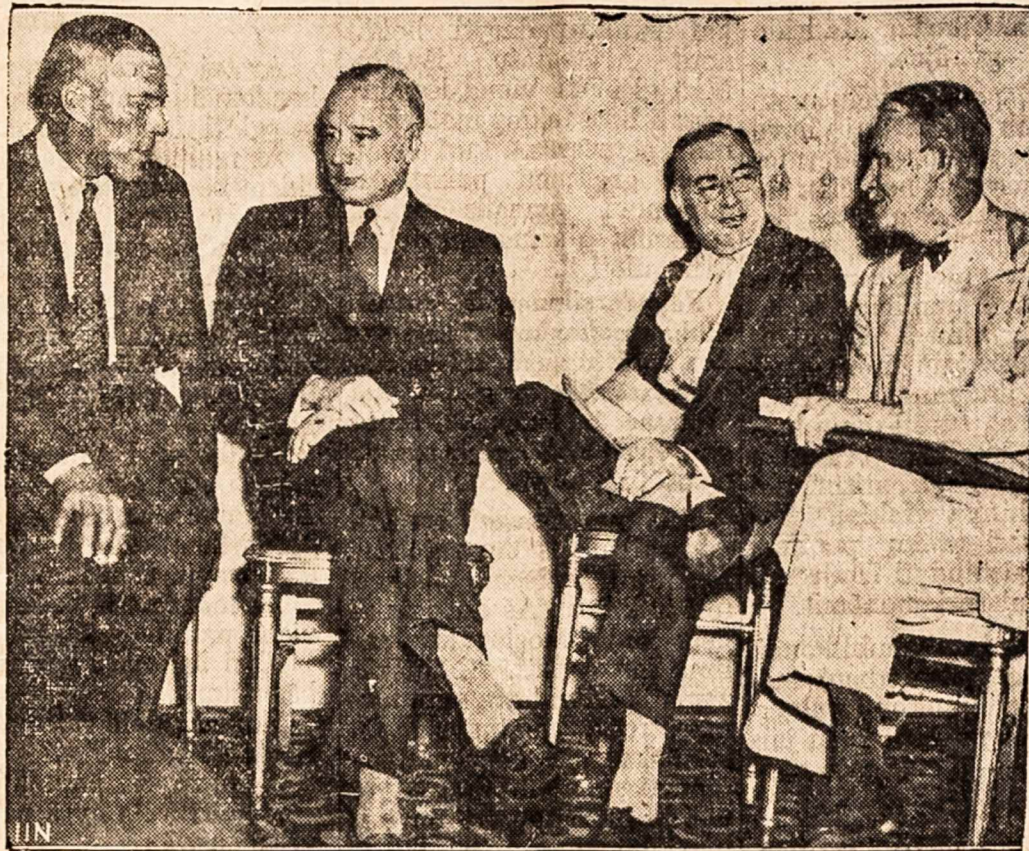
Mes, senesnieji, savo jaunose dienose esame išmokę to, kad katalikiškose kapinėse tegali laidotis tik tikrieji Romos katalikai. Kas neatlikdavo velykinės išpažinties, tas jau budavo skaitomas nekatalikas ir tokio kunas jau nebudavo priimamas į katalikišką kapines. Seniau ir Chicago lietuvių Romos katalikų kunigai laikydavosi tos taisyklės. Bet kai įsisteigė Lietuvių Tautinės Kapinės, tai dalykai virto visai kitaip. Žmonės dabar pradėjo nebijoti kunigų grąšinimų, kad nepraktikuojantiems katalikams nebūs vietos "šventintose" kapinėse. Jei tik kunigas dabar pradeda įieškoti priekabių prie mirusio, tai laidotojai be ceremonijų pasako kunigui "good bye," ir mirusį veža laidot tautiškos kapinėse. Romos kunigai pamatė savo bizniui pavojų. Žut-but reikėjo jį gelbėti. Ir todėl senoviška savo patvar-kymą jie pakeitė. Norint patiekti į šv. Kazimiero kapines, dabar bereikia jau tik vieno dalyko: ne išpažinties, bet pinigų Romos bažnyčios kunigui užsimokėti už laidotuves. Dabar "bedieviai" netik neatstumiami nuo katalikiško laidojimo, bet tiesiog jį įieškoma. Davatkos yra kunigų užkintytos įieškoti kunigams tokio biznio. Kad dėl akių čia viskas geriau išrodytų, tai bandoma mirštančiam nebažnytiniam žmogui pašaukti kunigą. Bet tai nėra būtina sąlyga. Kiekvienoje parapijoje yra faktų, rodančių, kad kunigai laidoja katalikiškai ir tuos, kurie per dešėkus metų nėra buvę bažnyčioje, neprigulėję prie parapijų ir mirę be kunigo. Net ir visokie saužudžiai gauna Romos katalikų kapinėse garbingą vietą, jei tik yra iš ko užmokėti kunigui.

Vienas Lietuvių Tautinių Kapinių steigėjų neprigulėję pri parapijos beveik per 40 metų. Per visą laiką jis nekuomet nėjo į bažnyčią ir jokių ryšių su kunigais nepalaikė. Bet jo dukterė buvo istekėjusi už vieno klebono brolio. Taigi davatkos buvo užkintytos saugoti tą senelį, jos tėvą, kad jam prieš miršiant kaip nors būtų pašauktas kunigas. "Triksas" pavyko ir mirusis senelis buvo iškilmingai nugalbentat į bažnyčią, už jį buvo laikomos iškilmingos pamaldos ir pasakytas pamokslas apie tai, kaip jis buvo "geras Romos katalikas." O istikruji, kai Romos kunigas pas jį atėjo, tai jis jau nebegalėjo nei kalbėti, nei suprato kas ir ko pas jį atėjo.

Jeigu miršta vargingas parapijonas ir jo likusieji namiškiai negali kunigui užmokėti už palaidojimą, tai turi būti padaryta parapijos tarpe kolekta. Kunigui turi būti mažiausiai \$5.00 užmokėta už mišias. Jei to nėra, tai laidojimas be mišių, nors jis būtų buvęs per dešėkus metų geriausias parapijonas ir būtų sumokėjęs keliatą šimtų dolerių į kunigo kišenį.

Taigi aišku, kad lietuvių tarpe didžiausias biznis yra lietuvių Romos katalikų kunigų biznis. Kunigai suima daugiausia pinigų, turi di-

WPA Viršininkai Svarsto Kilusį Krizį.

Čia parodyta WPA viršininkų konferencija, kuri buvo susirinkusi Chicagoj svarstyti kiliusius dėl naujo įstatymo streikus prie WPA darbų. Mat, Kongresas išleido įstatymą, kuriuo daug bedarbių paleidžiama nuo WPA darbų, o kad tie darbai būtų padaryti, likusiems pailgino darbo valandas dvygubai, nepadidinant atlyginimo. Dėl to ir kilo streikai. Čia parodyti WPA administratoriai iš kelių valstijų.

džiausias asmenišką pajamas, važinėja puošniausiose automobiliuose, ima ilgiausias vakacijas, keliauja į tolimiausius kraštus, ir šiaip turi visokio "good time."

Taip tai gyvena tie, kurie sako, kad jie atsizdėję svioto "marnasčių" ir tar naują žmonėms "pasiaukojimo." Lietuvių tarpe nei viena žmonių grupė nėra taip gerai medžiagiškai apsirūpinusi, kaip Romos katalikų bažnyčios kunigai, ir nei viena grupė nerodo taip mažo pasiaukojimo žmoniems, kaip Romos katalikų kunigai.

Štai, senesni istiko Lietuvių smugis dėl Klaipėdos netekimo. Tūkstančiai lietuvių biznierių ir paprastų žmonių aukavo Klaipėdos pabėgėliams. O ar kas nors matė aukų atskaitose mūsų Romos katalikų kunigų aukavus? Tačiau jie mėgsta girtis savo "patrijotiskumu" ir "artimo meile."

Čia reikia pažymėti, kad jų broliai Kristuje, lenkai kunigai, savo tėvynei Lenkijai pasirodė tūkstantį sykų patriotingesni, negu mūsų romiški kunigai savai tėvynei.

Taigi pas lietuvius Romos katalikų kunigų idealizmo neliko nei šėselio. Pas juos viskas virto bizniu žemiausios rūšies.

Chicagoietis.

NEW YORKE PAMINĖJO
DARIJŲ IR GIRĖNĄ.

New Yoko pasaulinėje parodoje, Lietuvos pavilione, 16 liepos dieną buvo paminėta Dariaus ir Girėno traginga mirtis skrendant lėktuvu iš Amerikos į Lietuvą. Parodos reikalams leidžiamas laikraštis net parašė, kad žuvusių lakunų garbei esąs atidaromas specialus skyrius Lietuvos Pavilione. Tas, žinoma, netiesa, nes tokio skyriaus nėra ir nebus, nes nėra jam nei vietos, nei lėšų. Buvo ištatytas tik lakunų portretas tautiniais kaspinais, ir Brooklyno lietuvių legijonas padėjo tą dieną rožių vainiką prie portreto. Konsulas J. Budrys pasakė kalbą, o p-lei Tamkiutei pianu pritariant A. Vasilauskas padainavo. Kalbėjo taipgi adv. K. Jurgėla. Minėjimas pabaigtas trimis melodijomis: "Išsekinties ramiai."

EILĖS IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės, daugybė straipsnių, juokų, ir tt. Puikiai iliustruota, 96 nusl. 25c.

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJENOS

Kriaučių piknikas.

Liepos 15 d. Dexter parke buvo lietuvių kriaučių 54 skyriaus trečias metinis piknikas. Reikia pasakyti, kad jis puikiai pavyko. Žmonių galėjo būti apie 2,000. Jau tas vienas faktas rodo, kad Brooklyno kriaučiai daugiau domisi savo parengimais, negu kitų. Šiais metais prasti laikai, kriaučių dirbtuvės, galima sakyti, nepradėjo dirbti. Bet pikniko arenoje ištisos kelios dirbtuvės su savo iškaboms puikiai pasirodė. Garbė joms!

Atkočaičio ir Goldbergio dirbtuvė yra viena iš didžiausių Brooklyne. Ji slubudavo pereinusoje piknikuose, bet jau šių metų piknike ji sukirto visas kitas dirbtuves. Jos stalas buvo šimto pėdų ilgio, ir užkandžių bei gėrimų ant jo netuko. Seimininkavo p. Atkočaitienė, jos marti ir Atkočaitis su Goldbergiu, ragindami savo dirbtuvės darbininkus užsiskirti, išsigerti ir uždainuoti. Atrodo, kad tą puikią Atkočaičio ir Goldbergio dirbtuvės mobilizaciją atliko M. Rickečius, J. Nalivaika ir keli kiti aktyviški unijos nariai.

Juskevičiaus dirbtuvė irgi buvo mobilizuota. Jie turėjo apie 25 pėdų ilgio stalą ir ant jo buvo visko pilna. Matulio ir Vaidinio dirbtuvė taip pat buvo mobilizuota. V. Bielskus jau prieš pikniką pardavė savo dirbtuvės darbininkams 63 tikičius.

Šalaviejaus, Auguno, Lapasausko, Karvelio ir dar kelios dirbtuvės organizuotai piknike dalyvavo. Tai čia eina kalba apie kriaučių dirbtuvių susimobilizavimą, kurios dalyvavo su iškabom, iškeltom aukščiau stalų. Toks kriaučių pasirodymas yra pagirtinas. Dalyvavo ir šiaip stambių žmonių nuo įvairių organizacijų ir pavieniškai.

Buvo A. L. P. Kliubo mednėderius J. Karpus su savo frentais. A. L. P. Kliubas iš Maspeth, N. Y. taipgi dalyvavo. Buvo rusų lokalo valdyba su veiklių narių buriu, A. L. G. Kliubas su savo štabu, "Naujos Gadynės" administracijos štabas, "Amerikos" redaktorius Laučkas su savo frentais, Maspeho katalikiškas jaunimas, ir nuo North penktos Brooklyno lietuvių parapijos dalyvavo apštus burys chorie-

Tarptautinis Paukštininkystės Kongresas
ir Paroda Clevelando Mieste.

Gera proga ir lietuviams ukininkams susipažinti su vėliausiais paukščių ukiu metodais.

Šią savaitę, 28 liepos, Clevelando mieste atsidarė Septintasis Pasaulio Paukštininkystės Kongresas ir Paroda, kuri tęsis iki 7 rugpjūčio dienos.

Sitoj parodoj ir kongrese dalyvauti yra pakviesta daugiau kaip 60 įvairių valstybių, jų tarpe ir Lietuva, bet ji, rodos, nedalyvau.

Pirmutinis paukštininkystės kongresas buvo Haagos mieste, Olandijoje, 1921 metais, ir nuo to laiko jis tapo pripažintas kaip tarptautinė įstaiga, kurios tikslas yra kelti-tobulinti paukštininkystės mokslą tarptautine plotme.

Ir istikro, moderniškas paukščių ukių pasidarė jau toks sudėtingas, kad be tam tikro mokslo jis vargiai gali egzistuoti. Štai, pavyzdžiui, ką anadien papasakojo šio straipsnio rašytojui vienas lietuvis, vištų ukiu ukininkas:

"Kiaušinių kaina dabar aukšta, nes rinkai jų stinga. Pelnas iš vištų ukių labai geras, jeigu nepasidaro klaidų. Bet man pasitaikė nelaimė. Prizadėjau Baltimorės rinkai pristatyti šią vasarą po tūkstantį tuzinų kiaušinių kas savaitę, o dabar tepadarau vos tik po 300 tuzinų. Ot, kur nepavyko pasipelnyti! Padariau klaidą, kad pasitikejau savo darbininkais. Žiemos laiku jie neprižiūrėjo peryklų šilumos, ir užšaldė 15,000 perinamų kiaušinių. Netik kiaušiniai nuėjo niekais, bet dabar neturiu pakankamai vištų, kad galėčiau padaryti 1,000 tuzinų kiaušinių į savaitę, kuomet kiaušiniai taip brangūs."

Seniau, kuomet viščiukus perėdavo pačios vištos, ukininkai nereikėdavo rupintis apie tinkamos temperatūros palaikymą. Dabar vištos reikia užmė mašina, kuriai reikalinga netik priežiūra, bet ir tam tikras žinojimas.

Reikia nusimatyti netik-tai apie mašinas, bet ir apie paukščių ligas, apie jų maitinimą, apie veislės gerinimą ir daug kitų dalykų. Pavyzdžiui, dabartiniu laiku yra siekiama pakelti vištų dėslumą iki tiek, kad per metus kiekviena višta galė-

tų padėti nemažiau kaip 300 kiaušinių. Yra jau vištų, kurios padeda ir daugiau. Šito pasiekiamu nuolatos atrenkant pačias dėsliausias vištas ir tik jų kiaušinius perinant. Iš tų vištų atrenkamos pačios dėsliausios. Ir taip per keliatą ar keliolika kaitų išsivysto labai dėslios vištos. Taip pat atrenkami ir gaidžiai. Už gerą veislinį gaidį mokama nuo \$15 iki \$25. O tokių vištų kiaušiniai parsiduoda po \$1 ir iki \$1.25 už vieną kiaušinį.

Taigi matome, kad vištų ukių šiandien jau nėra tas, kuo jis buvo mūsų laikais Lietuvoje. O kaip to pasiekti? Bandytais ir tyrinėjimai. Kas pavyksta susekti naujo vienoj šaly, tas tuojaus parodoma tarptautinėse paukštininkystės parodose. Ir netik parodoma, bet skaitomos tam tikros patokskaitos, duodami paaiškinimai gyvu ir spausdintu žodžiu. Taigi šitokios parodos ir kongresai yra tikros mokymų, kur susirinkę paukštininkystės ukininkai pamato ir išmoka daug naujų ir naudingų sau dalykų.

Dėl to mes patartume, kad ir lietuviai ukininkai, kurie įdomauja paukštininkystę, pasistengtų į šią parodą nuvykti.

Apie 170 paukštininkystės ekspertų ir mokslininkų iš Anglijos, Olandijos, Francuzijos, Bulgarijos, Kanados, Čekoslovakijos, Danijos, Suomijos, Vokietijos, Italijos, Japonijos, Australijos ir kitų šalių jau prisuntę Clevelando parodai savo pranešimus raštu.

Paskaitos bus skaitomos keturiomis kalbomis: angliu, ispanu, vokiečių ir francuzų. Paskaitose bus aiškiami šie klausimai:

1. Paukščių genetika ir fiziologija.
2. Maitya ir peryba.
3. Patalogija ir ligų kontrolė.
4. Ekonomija ir rinka.
5. Patarnavimas visuomenei.
6. Paukščių produktų tiri-mas.

Tikimasi, kad parodoj dalyvaus apie 30,000 žmonių iš kitur suvažiuavusių. Tiek bent parodos ruošimo komitetas parupino būtų svečiams privatinuose namuose. Geresniuose hoteluose kambarys su maudyne vienam asmeniui kainuosiąs apie \$2 už naktį, o dviem — apie \$3. Norint susižinoti su tuo biuru, kuris parupina svečiams kambarys, reikia kreiptis šiuo adresu: Mr. E. C. Brennan, 1604 Terminal Tower, Cleveland, Ohio.

Kiekviena valstybė ir valstija turės parodoje savo skyrių. Massachusetts valstijos skyriuje bus ir vienas lietuvis—tai drg. J. Steven-sonas, senas mūsų draugas ir geras "keleivietis."

ZODYNĖLIS

LIETUVISKAI-ANGLISKAS IR ANGLISKAI-LIETUVISKAS, telpa 18,000 žodžių, labai parankus turēt kišenėje. Gražiai apdarytas dirbtine skura, 160 puslapių. Kaina \$1.00. Parankio ir geresnio kišeninio zodynlio lietuvių kalboje nėra. Gaunamas "Keleivis".

DR. MARGERIS

Gydytojas ir Chirurgas

Valandos: nuo 10 ryto iki 2 p. p. ir nuo 6 iki 8:30 vakaro. Šventadieniai: 10 iki 12 diena.

3325 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 8483

KADA BUSITE NEW YORKE

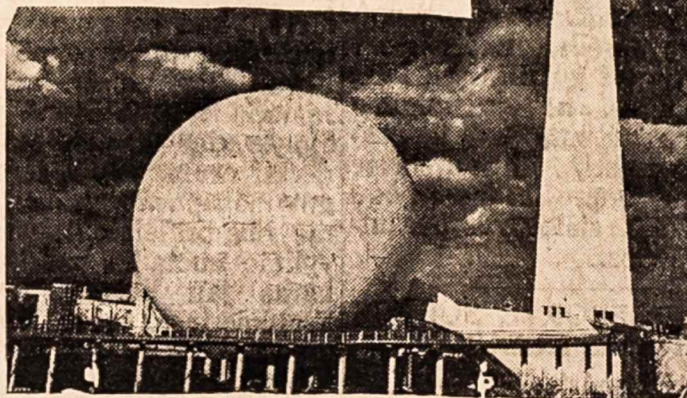
ATLANKYKITE NEW YORKE
PASAULINĘ PARODĄ

TAIPGI ATLANKYKITE

Lietuvių Amerikos
Piliečių Kliubą
RESTORANAS, SOKIAIKliube gausite tikros Lietuviškos
DEGTINĖS

VALGIŲ IR GERIMŲ

Norėdami gauti visokias informacijas apie pasaulinę parodą, susieiti savo gimines ir senus pažįstamus, užeikite į Lietuvių Centrą

280 UNION AVE.,
JURGIS KARPUS
Kliubo GaspadoriusBROOKLYN, N. Y.
TELEFONAS
EYergreen 4-9672

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Tegul bus pagarbintas, Maikie!

—Tėvas šiandien išrodai labai dievobaimingas.

—Jes, Maikie, Dievo reiki bijoti. Aš ir bijodamas bemaž ko nesugriesčiau.

—O kaip tai atsitiko?

—Ogi gazetose buvo parašyta, kad rukymas iškadija žmogaus sveikatai, tai aš ir pavirčiau tam. Ale kaip dabar pasirodo, Maikie, tai čia buvo bedievių meškerė, kad pasigauti nekaltą žmogaus dušią.

—Nesuprantu, tėve.

—Matai, šliuptynių norėta, kad aš savo cimbakurką išmesčiau į dumpą.

—Kokią "cimbakurką?"

—Tai reiškia mano pypkę, Maikie.

—O kas jiems iš to, ar tu ją išmesi, ar ne?

—Nugi velniui pasitarnavimas.

—Kokiu būdu?

—Tai tu, Maikie, turbut nekaitai lietuviškų gazietų.

—Ne visas.

—O "Garsą" ar skaitai?

—Ne.

—Vot, Maikie, čia ir yra tavo misteikas, kad nesikaitai katalikiškų peiperių.

Niekas kitas nežinojo, kodėl gazetose peikia rukymą, o katalikiškas "Garsas" tuoj emė ir išfigeriuoti, kad tai yra bedievių pinklės.

—Kalbėk aiškiau, tėve.

—Maikie, čia viskas aišku kaip saulė danguje. Bedieviai rašo, kad rukyt nesveika. Vadinasi, pypkę nereikalingas tulsis ir ją galima išmesti. Bet "Garsas" iš šventų bažnyčios knygų prideda, kad ponas Dievas yra bosas ant visokių prapercų. Kas tik ant svieto yra, tai viskas priklauso jam. Taigi čia čystas davadas, Maikie, kad mano korninė cimbakurka taip pat yra Dievo praptis, ir kad išmesdamas ją į dumpą aš bučiau papildęs grieką.

—Niekus kalbi, tėve.

—Maikie, tai ne mano išmisas. Taip rašė "Garso" gazietas, kad visų daiktų savininkas yra Dievas.

—Jeigu taip būtų, tėve, tai reikštų, kad ir kunigo gaspadinės sijonas priklausotų Dievui.

—Orait, Maikie, jeigu tu sakai, kad "Garsas" rašo niekus, tai tu man pasakyk ką nors iš savo mokslo. Ve, anądien aš buvau nuvažinęs ant freitavo treino į Viskonsino šteitą pažūrėt parėtko pas lietuvių farmerius, tai jie mane tuoj apstojo ir pradėjo klausinėti, kodėl jų laukuose tiek daug

akmenų yra. Sako, esi buvaunas žmogus ir daug svieto matę, tai išvirozyk mums, ar tie akmenys laukuose auga, ar velnias jų tenai prineša. Ir, vot, Maikie, aš turėjau didelę sarmatą, kad negalėjau išfigeriuoti, kaip akmenys ant žemės atsiranda. Taigi, kaip tu toks kytras, tai pasakyk, kas jų čia pridėjo?

—Jų čia niekas nepridėjo, tėve; jie atsirado patys.

—Nemeluok, Maikie. Musų klebonas sakė per pamokslą, kad pats per save niekas negali ant svieto atsirasti.

—Tėve, jeigu tu nori žinoti tikrą tiesą, tai neklausyk ką jusų klebonas per pamokslus pasakoja. Akmenys yra žemės dalis. Musų žemė kitasyk buvo sutirpusiam stovy. Kai vėliau ji atvėso, tai jos paviršius pavirto į kietą akmeninį sluogsnį.

Amžiams bėgant tas sluogsnis lankstėsi ir raukšlėjosi, taip kaip raukšlėjasi džiu-damas obuolys. Akmeninė žemės pluta lužo ir trupėjo.

Besitrindamos tarp savęs ir prie to da nuolatos vandens veikiamos, tos skeveldros per milijonus metų apsitvyrė ir taip pasidarė dabartiniai akmenys. Aišku, kad jie negali augti. Priešingai, jie nuolatos trinasi ir vis daugiau mažėja.

—Na, tai denkiu, Maikie, kad paaiškinai.

SAUSRA NAIKINA NAUJOS ANGLIJOS LAUKUS

Liepos mėnuo jau baigiasi, o Massachusetts valstijoje nebuvo da nei lašo lietaus. Valstijos žemės ukių kolegija Amherste sako, kad tokios sausros čia nėra buvę jau per 100 metų. Išdžiuvę farmerių šuliniai, išsekę upeliai ir šaltiniai. Javai laukuose pagelto, sodų lapai pradėjo džiuti, vaisiai krinta nuo medžių. Sausra tęsiasi jau 6 savaites ir ji apima visą Naująją Angliją. Jeigu lietaus greitai nebus, tai galės žlugti visi ukininkų pasėliai. Bet jeigu ir užlytų, tai javai jau nedaug tepagerės, nes jų augimo laikas jau perėjęs ir jie pradeda nokti. Kornai, kurie dabar turėtų but 5—6 pėdų aukščio, siekia vos pusantros pėdos.

BRIDGEPORTE SUDEGĖ TĖVAS IR DUKTĖ.

Bridgeport, Conn. — Perreita nedėliadienį čia sudegė savo namais darbininkas Harry Steeves ir jo dukta.

Modernūs Ginklai ir Kova su Stipresniu Priešu

Rašo gen. Miacha, Madrido gynėjas.

Jeigu po pustrėčių metų kovos, kurioje be dujų buvo pavartotos visos modernios ginklų rūšys, aš norėčiau savo stebėjimų rezultatus pareikšti vienu posakiu, tai pasakyčiau: "modernūs ginklai padaro puolimą brangesnį, o gynimąsi pigesnį."

Siuo atžvilgiu tipingu pavyzdžiu yra tankai. Puolimui reikia turėti daug tankų. Jie, kur kas brangiau kainuoja, negu atitinkami prieštankiniai ginklai. Tai rodo, kad tankų puolimą galima sustabdyti ir atremti pigesniais priemonėmis.

Ispanijoje respublikonai, pradžioje neturėdami modernių prieštankinių pabukų, sėkmingai kovojo su jais senomis 7—5 mm patrankomis.

Turint gerą žmonių medžiagą, galima priešintis ir geriau, moderniau apsiginklavusiam priešui.

Taip vieno puolimo metu italai, norėdami paimti nedidelį karnelį, išleido 20,000 sviedinių, bet jiems vis dėlto nepavyko išmušti iš pozicijos palyginti silpnų priešininko jėgų.

Pagaliau nacionalistai įsitikino, kad toks absurdiškas sviedinių eikvojimas, kuris pagal italų taktiką turėtų sulaužyti bet kokį priešinimąsi ne tik labai brangiai kainuoja, bet dažnai neduoda laukiamų rezultatų. Tokie nesisekimai privertė nacionalistus pakeisti savo taktiką. Jie suprato, kad, sekdami italų pavyzdį, gali likti be sviedinių.

Remiantis ispanų pilietinio karo praktika, galima pasakyti, kad busimame Europos kare, kai susidurs maž daug lygių jėgų priešininkai, viena artilerijos krusa nesuvaldys lemiamo vaidmens.

Ispanijoje italai net neturėjo pakankamai artilerijos įrodyti, kad "artiljerija negali, pėstija užima," kaip sako sena karinė taisyklė.

Pilietinio karo pradžioje apšaudymo jėgą ir trukimą nustatydavo divizijų vadai, paskiau ji teisė buvo perduota vyriausiam vadovybei, kas praktikoje sumažino artilerijos reikšmę. Svarbiausią vaidmenį vėl pradėjo vaidinti pėstija.

Dabar, ispanų pilietiniam karui pasibaigus, aš tebesu įsitikinęs, kad musų priešininkas, nors jis ir turėjo milžinišką techninę persvarą, būtų nugalėtas, jei visur būtų sutikęs vienodą herojišką pasipriešinimą. Priešininkas užkariaudavo tai, ką jam leisdavo užkariautiesi.

Italai paėmė Malagą ir Santanderą tik todėl, kad respublikonai vengė ten net menkų kautynių ir kad laiku nebuvo suorganizuotas šių miestų gynimas.

Respublikonų pasipriešinimas nebuvo sulaužytas priešų ginklo jėgos.

Priešinimasis tapo beprasmiškas, kai kraštas pamatė, kad esamomis tarptautinėmis apytovomis, jis negali galutinai laimėti. Liaudis ir kariuomenė priėjo išvadą, kad, tokiai padėčiai esant, joks heroizmas nebepadės ir kad karas bus pralaimėtas. Nusivylimu nuotaika rodė, kad karas jau baigtas ir kad Frankas ir jo sąjungininkai laimėjo tik palankiai susidėjusių tarptautinių aplinkybių dėka.

Užsienio karo stebėtojų ir ekspertams bus la-

bai sunku padaryti kokių nors strateginių išvadų. Man gi aiški viena išvada: negali būti tokios materialinės persvaros, kuri leistų žaibo greitumu paimti stiprintas, narsaus priešo sumanias ginamas pozicijas ir nugalėti jį.

Jeigu silpnesnis priešininkas pakankamai turi valios, ryžtingumo ir energijos priešintis ir gintis, tai "greitas ir lengvas" karas gali virsti stabiline ir sunkia tranšėine kova.

Kas nepaprastai sunkiomis sąlygomis buvo galima Ispanijoje, tai gali pasikartoti ir kitur. Aš esu įsitikinęs, kad Čekoslovakiją galima buvo ginti. "Žaibiškas žygis" į Gibraltarą man taip pat atrodo juokingas ir absurdiškas. Žinoma, galima gincytis, ar Gibraltarą yra patogi bazė anglų jūrų ir oro laivams, ar ne, bet jo įgula vis dėlto galėtų ilgai laikytis uolose, net ir tuomet, kai prieš tvirtovę būtų nukreiptos galingiausios patrankos.

Kiekvienam kare žmogus buvo ir tebėra svarbiausias faktorius.

Jeigu iširti, kokį vaidmenį suvaidino Ispanijoje motorizuotos dalys, tai galima prieiti išvadą, kad jų vaidmuo nevisuomet budavo naudingas. Manau, kad vargu ar kas imtų teigti, kad ispanų pilietiniame kare lemiamąjį vaidmenį vaidinusių motorizuotų dalių ir aviacija. Aš turiu konstatuoti, kad motorizuotos dalys neatliko savo uždavinių. Bet iš to aš dar nedarau bendrų išvadų, nes italai ir vokiečiai nebuvo pabaigę Ispanijoje savo eksperimentų.

Garsioji italų motorizuota kolona buvo jų pralaimėjimo prie Gvadalaharos priežastimi. Kautynės prie Gvadalaharos turėjo būti pirmą fazę didelių kautynių dėl Madrido. Nacionalistams pasisekė apeiti musų gynimosi liniją ir jie galėjo pasinaudoti savo padėties patogumu juo labiau, kad beveik niekur nesutiko pasipriešinimo. Norėdamas likviduoti gresiantį pavojų, aš pasiunčiau į Briuegą internacionalinę brigadą.

Musų žvalgas motorciklininkas, važiuodamas plentu, susitiko su priešų motorciklininku. Tai buvo pirmas kontaktas tarp dviejų kariuomenių. Priešas, eidamas į priekį, staiga susidūrė su musų priešakiniais daliniais. Nacionalistų tarpe kilo sumišimas, nes jie nelaukė pasipriešinimo. Jų sumišimas leido mums užimti svarbų strateginį punktą Kastilijų, iš kur mes organizavom kontropuolimą. Italai neatlaikė musų puolimo ir ėmė trauktis. Didesnę priešo jėgų dalį sudarė mechanizuotos kolonos. Jos joikiu būdu nepajėgė manevruoti plente ir todėl negalėjo dalyvauti kautynėse. Musų lėktuvai atakavo netvarioje susigrudusias mechanizuotas kolonas ir po trumpų kautynių į respublikonų pėstininkų rankas pakliuvo daugybė motorciklių, automobilių, šarvuotųjų ir tt.

Motorizuoti daliniai buvo sunaikinti.

Ispanijoje dar kartą buvo įrodyta, kad ne ginklai, o žmogus nulemia kautynes.

1936 m. lapkričio 17 d. generolas Frankas įsakė savo oro laivynui bombarduoti Madridą. Nuo bombų kilo 250 gaisrų. Nėra abejojimų,

ŠMĖKLOS.

PARAŠĖ ROBERT INGERSOLL

Iš anglų kalbos vertė, keitė ir papildė Dr. J. K.

(Tąsa)

Ar tai filosofiškas pasakymas, kad tie, kas kenčia ir neša savo kryžių žemėje, bus atlyginti danguje po mirties?

Ar malonu yra galvoti, kad pražūtis yra skirta beveik visiems žmonių vaikams?

Ar gi verta gincytis dėl pirmąsias nuodėmės, kada yra taip daug rimtesnių dalykų?

Ar verta gincytis dėl krikšto, dėl trejų bėbės, dėl nekalto prasidėjimo, dėl apaštališko paveldėjimo, dėl popiežių, bažnyčios ir knygų neklaidingumo? Kokia iš to nauda?

Ar teologai mielai pasitinka naują teisybę? Ar jie yra žinomi savo atvirumu? Ar tam, kas su jais gincijasi, jie pasirodo bešališkais? Ar jie tyrinėja? Ar jie veda pirmyn, ar tik traukia atgal?

Ar mokslas iš bažnyčios yra gavęs nors vieną naudingą faktą?

Kuri bažnyčia yra persekiojamos teisybės užtarėja?

Kokia didelė reforma buvo pradėta kurios nors bažnyčios?

Ar bažnyčia panaikino vergiją?

Ar bažnyčia yra pakėlus savo balsą prieš karą?

Aš manydavau, kad tikyboje yra dorovinės, žmogų sulaikancios jėgos. Šiuo klausimu mano nuomonė pasikeitė. Religija nesulaiko žmogų nuo nusikaltimo.

Vienas žmogus nužudė kitą žmogų. Įrodymai buvo taip aiškūs, kad jis prisipažino kaltas.

Jo klausė, kam jis atliko žudymą. Jis atsakė:—Dėl pinigų.

—Ar radai kiek nors?

—Taip.

—Kiek?

—Penkiolika centų.

—Ką padarei su tais pinigais?

—Išleidau.

—Kam?

—Dėgtinei.

—Ką dar radai prie nužudyto?

—Radau jo priešpiečius ryšulį, — duonos ir mėsos gabalą.

—Ką padarei su tais dalykais?

—Duoną suvalgiau.

—Ką padarei su mėsa?

—Išmečiau.

—Dėlko?

—Tada buvo penktadienis.

Žmogus tiek tepažengė pirmyn, kiek jis atspalaidavo nuo šmėklų, nuo šių išgalvotų dvasios tyronų. Jis pameta savo prietariną tikėjimą tik tiek, kiek jis pats galvoja ir tyrinėja.

Gavęs žinių, žmogus klusniai sutinka su įrodytais faktais, toks klusnumas nežemia jo. Sutikimas su tuo, ką suprantai, kas yra įrodyta, yra laisvo žmogaus, bet ne vergo ypatumas. Toks elgesys iškelia žmogų aukštin, ne nustumia jį.

Žmogus pamatė, kad pats norėdamas laisvės, jis turi duoti jos ir kitiems. Jis pamatė, kad valdovas yra dažnai ir tironas. Jis suprato, kad valdžia privalo tarnauti liaudžiai; kad visų teisės yra vienodos ir lygios; kad valdžios nėra Dievo leistos ir duotos; kad moteris yra lygi vyriui; kad žmogus buvo kur kas anksčiau, negu atsirado knygos; kad religija yra žemiausia minties fazė, per kurią pereina laukinės tautos; kad visos tikybos yra žmonių išgalvotos; kad viskas pasaulyje yra natūralu; kad negali būti stebuklų; kad mes nieko tikslaus nežinojome apie žmogaus gyvenimo tikslą; kad klausytojai turi teisę gincytis dėl to, kas skelbiama iš šmėklų; kad žmogus yra atsakingas tikrai prieš save ir prieš tą, kam jis padaro skriaudą ir kad visi turi teisę galvoti.

Tikroji religija turi būti laisva. Be visiškos minties laisvės negali būti ir tikros religijos. Be laisvės smegenys yra kaip ir kalėjimas, kuriame mintis yra kalinama. Vergas gali šliaužinėti ir lankstyti, bet jis negali gerbti, jis negali mylėti.

Tikėjimas, kuris bijosi tyrinėjamas, nusipelno sau vietos žmogaus mintyse.

Nesikėsinau pasakyti, ką reiškia visa tei-

sybė. Nesikėsinau sakyti išmatavęs bedugnę, ar pasiekęs minčių aukščiausią lygį. Aš tikrai reikalauju laisvės. Aš iškeliu vergovės žiaurumus ir baisenybes. Aš reikalauju šviesos ir teisybės žmonių sieloms. Aš sakau, nuimkite tuos grandinius, atpalaiduokite ir išlaisvinkite smegenis ir protą! Aš reikalauju, kad ateityje žmogaus mintis būtų sąžininga. Aš kviečiu kiekvieną žmogų tapti pažangos armijos kareiviu.

Aš nesiveržiu į kitų žmonių teises, bet jus neturite teisės statyti mutines žmogaus minties vieškelį. Neturite teisės ginkluotis prietariais ir puldinėti žmonių giminės pionierius. Neturite teisės aukoti žmogaus laisvę ant šmėklų aukuro. Tikėkite kaip tikrai norite; skelbkite, kas tikrai jums patinka; turėkite tokias apeigas ir ceremonijas, kurios jums patinka; naudokitės savo laisve kaip tinkami, bet ir kitiems duokite tokias pat teises.

Aš nepulsiau jūsų tikybų, jei jos palieka mano laisvę. Bet jei jos sako, kad mintis pavojinga, kad abejojimas yra lygus nusikaltimui, aš pulsiau jas visas, nes jos siekia pavergti žmogaus mintį.

Aš puolu siaubus, puolu vaizduotės vaizduoklius, kurie valdė pasaulį. Aš puolu vergiją. Aš reikalauju vietos—vietos žmogaus laisvai minčiai!

Kuriam tikslui mes turėtume aukoti tikrąjį ir realų pasaulį, kurį turime, už tokį kurio nežinome? Kuriam tikslui turėtume pavergti save? Kuriam tikslui turėtume sukaustyti savo rankas grandiniais? Kuriam tikslui mes turėtume tapti šmėklų vergais. Barbariškus ir tamsybių laikai pagimdė tuos šešėlius. Mokslo šviesoje jie negali išlikti. Jie raudonai nudažė žmonių rankas nekaltu krauju. Deka jiems žmogaus lopšelis buvo prakeikimu, žmogaus karstas buvo kančių vieta.

Jie apakino žmonių akis ir užkimo jiems ausis. Jie iškraipė teisybės idėjas ir sąvokas, vieniems žadėdami amžinąs gerybes, kitiems grąšindami amžinomis kankionimis.

Per amžius jie baugino ir laikė pasaulį nežinojime ir baimėje, varge ir skurde.

Aš reikalauju šviesos, mokslo ir teisingumo. Aš reikalauju žmogaus asmeniui laisvės. Aš reikalauju teisės dirbti ir galvoti. Aš reikalauju ateities be grandinių ir be retėžių. Tegul šmėklų išgaista, tegul teisybė pasilieka. Tegul siaubai išnyksta, čia yra musų pasaulis su jo kalnais, jūromis ir slėniais, su jaunų lapų ir pumpurų pavasariu, su gelių ir čiuurlenčių šaltinių vasara, su vaisinguo rudeniu, kada šakos linksta nuo vaisių, kada laukuose renkami pageltę auksiniai javai, kada visa pradeda silpti ir nykti, kada žiemos poetiška mirtis, liedama ir dažydama visa, ką savo rankom paliečia, audžia rudens medžiuos savo aukso audinius, nelyginant gobelenus.

Pasaulis pasiliks su žiema, su žmonių namais ir jų židiniiais, kur auga ir žydi geriausias tautos jėgos ir dorybės. Visa tai pasiliks; pasiliks muzika su savo žavėtiniais tonais, pasiliks visa, kas yra gražu dainos mene, meilėje, viltje ir kilniuose troškimuose. Visa tai pasiliks. Tegul šmėklų išgaista ir išnyksta — mes jų daugiau nebegarbinsime.

Žmogus yra didesnis, negu vaiduokliai. Žmonija yra didesnė, negu visi tie tikėjimai, negu visi tie prietariai.

Žmonija yra lyg ta didi jura, o tikėjimai ir prietariai tai yra tik vienos tamsios dienos bangėlės. Žmonija yra lyg tas dangaus skliautas, o tikybos, religijos, dogmos ir prietariai yra tik tai ukas ir debesiai, kurie nuolatos keičiasi, bet kuriems vis vien skirta išnykti.

Religija, kuri remiasi vergija, baime, nežinojimu, tamsa ir sprespaula, yra pasmerkta mirti.

Tegul šmėklų išnyksta.

Tegul jos dengia su savo bekunėm rankom savo kaktas, kuriose nėra akių, ir ant visados išgaista iš žmonių vaizduotės!

(Pabaiga)

MIRĖ ILGAMETIS "KELEIVIO" SKAITYTOJAS.

Greenport, N. Y. — Šių metų 5 liepos čia mirė Petras Skiauteris, ilgametis "Keleivio" skaitytojas ir redaktorius. Velionis buvo žinomas ir tarp kitataučių kaip pavyzdingas žmogus. Gynėnų tulą laiką Newarke ir tevalui prigulėje prie Palangos Juzės Draugijos; vėliau apsigyveno Greenporte. Apsergo apendicitiu, buvo nuvežtas ligoninėn ir po operacijos mirė. Paliko nuliudimę žmoną, 4 posunius ir 2 podukras. Lietuvoje buvo

kilęs iš Lygumų parapijos. Sakalų kaimo. Amerikon atvyko 1910 metais ir dabar turėjo 50 metų amžiaus. Paralaidotas East Marion baptistų kapinėse. Kaip karo veteranui, legijonieriai atidavė paskutinįjį patarnavimą. Te bus jam lengva šios šalies žemelė. Kaimynas.

NAMŲ DAKTARAS.

Parašė daktaras A. J. Karalius. Ši nauja knyga užpildyta vien receptais, aiškiais nurodymais, kokius vaistus dėl kokios ligos naudoti. Verta ta knyga išsityti visiems, nes Namų Daktaras yra vienas iš reikalingiausių knygų kiekvienam lietuviui. Įspėjkite tuoj. Didelė knyga, druska apdarais, apie 300 puslapių. Kaina \$2.50.

LIUDAS GIRA APIE SAVO KELIONĘ SOVIETŲ RUSIJON.

Lietuvos Rašytojų Draugijos pirmininkas Liudas Gira šį pavasarį buvo nvykęs į Sovietų Rusiją ir sugrįžęs papasakojo spaudos atstovams savo išspūdžius. Jie tilpo „L. Žiniose“.

Į Maskvą atvykau balandžio 30 d., o gegužės 1 d. jau teko žiūrėti tikrai įspūdingo tą dieną ruošto kariuomenės parodo. Šis paradas, kuris man paliko didelį įspūdį, truko apie 8 valandas. Pirmiausia paradaavo kariuomenė, o vėliau organizacijos. Iš viso, kaip teko patirti, šiame parade dalyvavo apie 1,700,000 organizuotų žmonių ir kariuomenės. Ypatingą įspūdį paliko fizikulininkai—sportininkai.

Gegužės 1 vakare aplankiau darbininkų „ZISO“ klubą. Šis klubas labai didelis. Jame yra atskiros bibliotekos, salės, skaitytuvai, restoranai ir kita. Klubas gražiai įrengtas. Tą pat vakarą vieno to klubo skyriaus vedėjas išmokiau šokti mūsų tautinį šokį „Suktinį“.

Aš čia pat vienam esančiam salėje muzikui paniūniau „Suktinio“ melodiją, o jis netrukus šį šokį paskambino. Aš gi su klubu skyrėm vedėją pasokau. Drauge su manim klube buvęs anglas išmokė šokti „Lambetvoką“. Tame pat klube teko pastebėti, kad rusų darbininkams menas nėra svetimas. Klausiau, kaip viena darbininkė pianinu paskambino gana sunkius žinomų kompozitorių kurinius.

Tą pat vakarą teko dalyvauti VOKSO ruoštoje vakarieneje, o sekantios dienos vakare jau išvykau į Kijevą, kur vyko Sovietų rašytojų draugijų valdybų posėdis, ukrainiečių rašytojų Sevcenkos 125 m. gimimo sukakties minėjimo proga. Šiame posėdyje iš užsieniečių dalyvavau tik aš vienas. Posėdyje buvo skaityta dešimtis referatų apie Sevcenką kurybą, gyvenimą. Šio posėdžio proga gavau patirtį, kokie menki yra mūsų rašytojų ryšiai su kaimyninėmis valstybėmis. Mane glubojęs Sovietų rašytojų sąjungos komisijos santykiams su užsieniečiais palaikyti pirm. pav. M. Apłietinas tik iš manęs sužinojo, kad lietuviai žino Sevcenką ir, kad jo kurybos yra išversta į lietuvių kalbą. Apie tai jis vėliau, skaitydamas paskaitą, pranešė visiems posėdyje dalyvavusiems rašytojams.

Kijevą teko lankytis Sevcenkos muziejuje, kuris puikiai sutvarkytas. Tame muziejuje parodyta visa Sevcenkos kuryba, kuri ejo dviem kryptim; poeto ir tapytojo. Muziejus užima 14 kambarių. Sevcenkos minėjimo proga Sovietų Rusijoje išleista didžiulis rinkinys ir šeši mažesni tomai jo poezijos, pirmą kartą išspausdintos rusų kalba Sevcenkos apyraškos, išleistas didelis albumas jo tapybos darbų, visa eilė jo populiariosios kurybos knygelių, o taip pat nemaža leidinių Sevcenkos kurybos išleista svetimomis kalbomis. Visa tai rodo, kaip reikia pagerbti tautai nusipelnusį rašytoją.

Kijevą išbuvęs keliatą dieną vėl grįžau į Maskvą, kur išbuvau ligi gegužės 15. Nors kiekvieną dieną, rytą ir vakarą lankiau Maskvos muziejus ir teatrus, tačiau nepakako laiko, kad viską galėčiau pamatyti.

Aplankiau rašytojų Puškino ir Gorkio muziejus. Čia tikrai teko nusistebėti, su kokių kruopštumu rusai surinko visą, tų rašytojų gyvenimą liečiančią medžiagą ir gražiai sutvarkė. Įėjus į tuos pajuntai ir pro akis praeina visos tas gyvenimas—epocha, kurioje gyveno minimi rašytojai. L. Tolstojaus namai taip pat palaikomi apžiūrėjimui. Įėjus į tuos namus, randi ligi smulkmenų viską taip, kaip buvo tuo metu, kai L. Tolstojus gyveno ir kurė. Idomus literatūros muziejus, kuriame dabar yra išstatyta ir Majakovskio kuryba. Netrukus Majakovskio kurybai steigiamas atskiras muziejus, kuriam bus paskirta keliolika kambarių. Literatūros muziejus saugoja dar daug įvairių rankraščių.

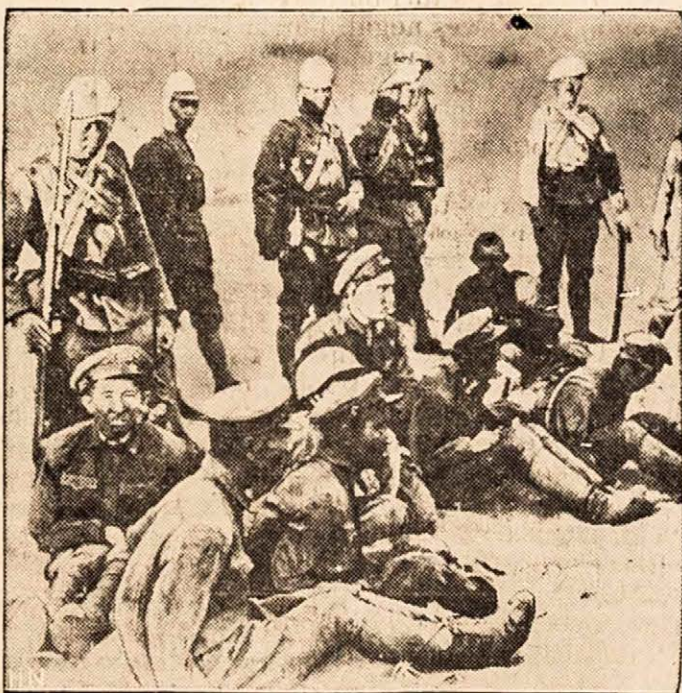
Be to, dar teko aplankyti idomų rusų bajorų namą. Aleksandro III laikais, Romanovų dinastijos 300 metų jubiliejaus proga, jis buvo sutvarkytas, restauruotas. Ir dabar tas namas palaikomas, kad į Maskvą atvažiuojantieji galėtų pamatyti ir palyginti gyvenimo kelią nuo bajorų iki Lenino laikų.

Pažymėtina ir Lenino biblioteka, kuri savo didumu yra antra pasaulyje. Istorinio muziejaus jau nespaėjau apžiūrėti. Galui tik pastebėti, kad rusai labai stengiasi išlaikyti istorines liekanas ir jas betyrinėdami atidengia daug ligi šiol nežinotų rusų tautos istorijos faktų bei senų seniausių lietuvių rusų gyvenimo būdų. Taigi, rusai savo praeitį labai gerbia ir iš jos mokosi.

Be muziejų Maskvoje dar teko aplankyti keliatą teatrų, kurių Maskvoje yra net ligi 50. Susidarė įspūdis, kad rusų režisieriai tikrai puikiai moka pastatyti spektaklius. Veikalai statomi ištisai, jų nezaļojant. Palyginant mūsų teatre statytą veikalą su tuo pat veikalu, kuris pastatytas Maskvos teatre, pastebimas didžiulis skirtumas mūsų nenaudai. Teko lankytis ir Revoliucijos teatre, kurio pastatymai bei artistų vaidyba nėra niek menkesnė, kaip didžiuliuose Maskvos teatre. Iš to išvada, kad Maskva kaip buvo, taip ir liko, teatro meno miestu.

Visi Maskvos teatrai perpildyti. Į kai kuriuos jų tenka laukti bilietų net po savaitę ir daugiau. Sovietuose yra apie 500 nuolatinių teatrų ir apie tiek pat keliųaujančių—kolchozų teatrų.

Pirmas Vaizdas iš Rusų-Japonų Karo.

Štai pirmutinis rusų-japonų karo vaizdas pasiekęs Ameriką. Jis parodo ginkluotus japonų kareivius saugojant paimitus nelaisvėn Sovietų Mongolijos kareivius. Japonai stovi, o rusai belaisviai sėdi ant žemės susėdę.

kaip rusai gerbia savo rašytojus. Viskas name palikta taip, kaip buvo Čechovui jame gyvenant; fabrikai net specialiai pagamino tokius pat sienoms tapetus, kokie buvo anksčiau. Tuo tarpu pas mus viso šito dar nėra.

Tačiau rusai ne tik mirusiais, bet ir gyvais rašytojais tinkamai rūpinasi. Tėnykščiams rašytojams netenka galvoti apie tai, kaip galus su galais suvesti, apie varžytynes, kaip yra pas mus. Tas kasdieninis mūsų rašytojų rupestis atima bent 80 nuos. energijos kurybiniam darbui. Rusų rašytojai gauna didelį honorarą, jie neišnaudojami. Materialiniais rusų rašytojų reikalais dar rūpinasi Literatūros fondas, kurio žinioje yra keliolika rašytojų darbui ir poilsui namų. Tuose namuose norintieji apsigyventi rašytojai turi mokėti labai mažus atlyginimus, o jei ir tų negali sumokėti, tai atleidžiama ir nemokamai. Respublikų rašytojų draugijos taip pat turi tokių namų. Rusų rašytojai yra sutvarkę tinkamai ir teisiu reikalų apsaugą. Pasižymėjusiems ir kurybingiems rašytojams dar padeda ir vyriausybė. Yra išleistas įstatymas rašytojų kurybai tinkamoms sąlygoms sudaryti. Ypatingai gerai materialiniai stovi rusų rašytojai—dramaturgai. Pastebėta, kad dramaturgai žymiai daugiau uždirba už kitus rašytojus, nors pastarieji taip pat gauna didelius honorarus. Poems už poezijos eilutę bus mokama po 25 rublius. (Rublis vertas apie 1 litą ir 10 lietuviškų centų.) Už lanką beletristikos mokama po 3,000 rublių.

Apskritai, kalbant apie Sovietų kultūros reikalus, tenka pastebėti, kad ten kultūros reikalai vertinami lygiai su krašto gynybos reikalais.

Krymu buvau tikrai sužavėtas. Tai graži vieta gamtos atžvilgiu. Taip pat ten yra daug istorinių liekanų. Kryme išsisi tukstančiai darbininkų moderniskai įrengtos sanatorijos.

Ruoštuose priėmimuose bei atskiruose pasikalbėjimuose su Sovietais teko pastebėti simpatijų lietuvių tautai ir literatūrai. Niekas nedavė suprasti, kad aš atvykęs iš mažytės valstybės, bet atvirkščiai—kėlė lietuvių tautos seną kultūrą, kuri anksčiau kartu su rusų kultūra dominavo rytų Europoje.

Rusų rašytojai labai susidomėję mūsų literatūra ir nori su ja arčiau susipažinti. Pageidauja apie lietuvių literatūrą straipsnių ir žymesnių veikalų vertimų.

Noriu da pažymėti apie tą pavyzdinę tvarką, kurią teko pastebėti važiuojant

Iškeltas „Squalus“ Vėl Neria Dugnan.

Fotografui pavyko padaryti šią nuotrauką, kai iškeltas anądien submarinas „Squalus“ nutruko nuo keltuvų ir vėl nuėjo jūros dugnan. Iškelti jį ėmė 7 savaites laiko. Dabar bus da sunkiau iškelti.

Rusijos geležinkeliais apie 1,600 kilometrų. Važiuojant traukiniais žmonių skaičius labai didelis, tačiau nėra to didelio netvarkingo susigrudimo. Persėdimo stotyse keleiviai per garsialkalbius informuojami, kur reikiamas traukinys stovi, jo išvykimo laikas, kur kuris traukinys vyksta ir panašiai.

MILŽINIŠKAS STOKJARDŲ DARBININKŲ STREIKINKS.

Chicago, Ill. — Liepos 16 vakarą Coliseum svetainėje vyko nepaprastai didelis skerdyklų darbininkų mitingas, kurį sušaukė CIO. Dalyvavo per 20,000 žmonių. Iš visų Amerikos kraštų suvažiavo 856 delegatai, kurie atstovavo 45 skerdyklų unijų lokalus su 78,000 narių. Suvažiavimą įgaliojo CIO vadovybė paskelbti „Big-Four“ skerdyklose streiką, jeigu darbdaviai atsisakytų tartis su CIO dėl naujos darbo sutarties. Atrodo, kad streikas neišvengiamas. Kompanijų muškos jau pradeda veikti. Jie jau kėsinosi nužudyti CIO organizatorių Herbertą Marchą. Jie jį šovė ir sužeidė, bet daktarai sako, kad pasveiks. Net vyškupas Bernard J. Shell gavo grėsinimų laiškais ir telefonu, kam pritaria darbininkams. Mitinge kalbėjo ir John Lewis. Pasirodžius jam ant estrados, delnų plojimas užė 15 minučių. Žmonės rėkė ura, muzika trenkė maršą ir linkuodamos jį sveikino vėliavos. Lewis kalba labai rimtai, kaip koks senas advokatas. Kiekvienas jo pareikšimas paremtas faktais.

IR LIETUVOJE ORGANIZUOJAMA „PIATILETKA“.

Rusai išmokino visus organizuoti „piatiletka“. Bolševikus pasekė netik Vokietijos fašistai, bet ir Lietuvos tautininkai. Kauno laikraščiai praneša, kad žemės ūkio ministeris Kriščiūnas įsakė visų savo ministerijos departamentų viršininkams išdirbti penkmečio planą ūkio darbams kelti. Naujame plane bus atkreiptas dėmesys į žemės ūkio kultūrinimą ir darbo našumo pakėlimą. Penkmečio planas apims žemės ūkio ministerijos darbus nuo šių iki 1944 metų.

WATERBURY, CONN.

„Keleivys“ tilpusioj korespondencijoj apie baigusius vidurines mokyklas lietuvių vaikus tapo iškraipytos kai kurios vaikų pavardės. Taigi čia tas klaidas pataisome:

Buvo pasakyta, kad Wilby High School baigė, tarp kitu, Albertas A. Mačėnas ir Jieva E. Kukauskis, o turėtų but: Albertas A. Mačėna ir Jieva E. Kukauskis.

Tarp Leavenworth High School baigusiu buvo paminėta Pranas A. Bajeris turėtų but Pranas A. Bajoras.

GO Greyhound! RACING TONITE! WONDERLAND! REVERE

VAKARUŠKOS PEILIU NUDURĖ ŽMOGŲ.

Kemešio kaime, Linkmenų valsčiuje, Utenos apskrityje, per vakaruškas Šarkų kaimo bernas, Vladas Bulka, peiliu nudurė Joną Šaltenį iš Tauragnų miestelio.

VIREJA

Knyga apie valgių gaminimą. Knygoje randasi 340 receptų, 224 puslapiai. Moksliniai aiškinama maisto rūšis, kiek kuri iš valgomų daiktų turi vitaminų, kaip sušaldyti maistą, kad jis nevien tik būtų skanus, bet turėtų balansuotą vitaminų kokybę.

Knygą sutaisė K. Petr kiėnė. Išleido A. L. D. L. D. Moterų Skvrius. Kaina \$1.00.

Reikalaukite: „KELEIVIS“, 253 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau dėdes PETRO GRUZDO: pacina iš Plutiskų parapijos, Mariampolės apskr. Senas laikas, kaip minimas dėdė, gyveno Amerikoje, Eurio žinoje, kur jis dalar randasi, malonėit pranešti jo adresą, busu dėkinga, arba jis pats lai atsisaukia. M. Grudziute (1) 181 Palmerston ave., Toronto, Ont., Canada.

Paieškau pusseserių Marės CIZAUSKIENĖS, Monikos KAZLAUSKAITĖS (po tėvo Bendžiūnaitės), prieš pasaulinį karą gyveno Brooklyn N. Y. Prašau jų pačių atsisaukt. Kurie žinot kur jos randas, malonėit pranešti jų adresą, už ką busiu dėkinga. Mrs. M. Petraitis (1) 1421 W. Lombard st., Baltimore, Md.

PARSIDUODA FARMA

16 akrių farma gera žemė, arti gero kello, gera vieta augint daržovėms ir gyvulių ūkiui, nauja 8 kambarių stuba visi įrengimai. Parluodu pigiai. I. Epstein (1) Salem st., No. Wilmington, Mass.

175 akry Farma parsiduoda

Apilinkė, kurioj ilgas sezonas visokios pasidams ir lengva žemė. 40 akrių medžių ir malų, virs 120 akrių dirbamos, stuba, barnė ir kiti būdinkai; taipgi gyvuliai, avys, kiaulės, vištos, mūlai ir farmos įrankiai. Gali pirtį ir be gyvulių ir padargų. Kaina pigi. F. RUDZIN, (1) BERLIN, MD.

Parsiduoda Namas.

1810—1816 Dorchester ave. kampinis mūro namas, keturios seimynos po 6-is rūmus, gerai išstatyti ir 3 storių lygų tinkami visokiam bizniam arba salinui. Puiki vieta, namas pilnai apgyventas. Randa \$170.00 į mėnesį. Parluodu pigiai. Savininkas galima matyt ant 3-cio floro. (1) 15 Lafield st., Dorchester, Mass.

Parsiduoda Farma

Vidury New Yorko valstijos, 180 akrių labai geros žemės ir gero misko, 3/4 mylios nuo miesto su gyvuliniais ir su mašinerijom, 10 rūmų namas; parsiduoda pigiai iš praeities mirties seimininko. Platesnių žinių klauskit pas John Yankus (1) 224 Rodney st., Brooklyn, N. Y.

Petronėlė Lamsargienė

Užlaiku visokias LIETUVIŠKAS GYDUOLES nuo visokių ligų. Kurie turite kokių nesveikumas, kreipkitės pas mane: duosiu gerą patarimą ir busit patenkinti. (37) PET. LAMSARGIENĖ 1814 S. Water St., Philadelphia, Pa.

GELBĖK SAVO PLAUKUS

KODĖL PLAUKAI KRINTA? Kaip panaikinti pleiškinas ir kaip apsisaugoti nuo nuplikimo? Prisikūpti vardą ir adresą, mes prisisiame daugiau informaciją. **ALEXANDER'S CO.** 412 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

DYKAI!

Suvis dykai dasizinosite savo ateiitį ir kokią laimę turėsite gyvenime, jeigu parasytė tuojais indėdami kelias stampus dėl persiuntimo. Adresuokite: (1) PRACTICAL SALES COMPANY 1219 N. Bell Ave., Desh. K., CHICAGO, ILL.

PARSIDUODA GRAŽI 100 AKRŲ FARMA.

PRIE VASAROTOJŲ EZERO. Budinkai ir visi įrankiai geriausioj tvarkoj. Taipgi ir gyvuliai. Pelningas biznis iš turistų. 30 akry puikių da neirstų medžių, stebėtinai graži vieta medžiojimui ir žuvažimui. Vieta tikrai verta \$10,000, mes pasiaukaujam nuostoliam, atiduosim už pusę kainos. Gera proga pasinaudot lietuviams. STANLEY SERAFIN, McMILLAN, MICHIGAN.

SVARBUS ATSTIKIMAI IVYKSTA KASDIEN

TODĖL ŠIANDIEN „NAUJIENAS“ REIKIA TURĖTI KASDIEN

Amerikos lietuviai turi tik vieną dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausis ir seniausias dienraštį „NAUJIENAS.“

Negyvenkite nežinojime, patirkit viską, kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami „NAUJIENAS.“

Už Chicago „NAUJIENOS“ metams kainuoja tiktai \$5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pažiūrėjimui galite gauti VELTUL.

„NAUJIENOS“ 1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

MOTERIMS PASISKAITYT

SI SKYRIU TVARKO
M. MICHELSONIENĖ.

KODEL TIKYBOS PANIEKINTA MOTERIS KARŠCIAU TIKI NEGU VYRAS

Sakoma, kad ekonominiai santykiai nustato visus kitus žmonių santykius. Tai liečia ir šeimą: šeimos pobūdį ir moters vaidmenį joje. Kapitalistinėje visuomenėje šeima visų pirma yra valdytoja tam tikrų ūkiškų gėrybių — kilnojamo ir nekilnojamo turto. Moters vaidmuo turtingųjų šeimoje yra toks: gimdyti: vaikus — teisėtus turtų įpėdinius ir prižiūrėti namus. O darbininkų šeima kapitalistinėje visuomenėje reikalinga pigiai darbo jėgai gaminti.

Tikėjimas visada buvo turtingųjų ir galingųjų talminkas. Įvairios religijos, noredamos moterį pavergti laikyti, nuolat keldavo, kad moters dalia paties Dievo nusiprasta, kad moteris vyrui sutverta, kad ji mažiau už vyrą turi gabumų, yra silpnesnė ir todėl privalo žinoti tik vaikus auginti. Sitokias mintis per tukstančius metų skelbė įvairiausios religijos. Ir jų darbas nebuvo tuščias. Moteris ne tik vilko savąjį jungą, bet ir buvo įsitikinusi, kad nėra jokios išeities, kad taip ir turi būti. Rytietė moteris užsidengė savo veidą ir daugelį šimtmečių atviru veidu bijojo pasirodyti svetimam vyrui. Net dabar, kada žmoniškumo ir išsilavinimo idėjos pasiekė tolimesnius žemės užkampius, daugelis rytietė moterų dreba iš baimės, kad joms reikės veidą nusidengti. Jos mano, kad vaikščioti neuždengtu veidu — didelė nuodėmė.

Istatymai moterį paverdavo vyro verge. Imkime kad ir naujųjų amžių ištatumus. Carinės Rusijos ištatumai žmoną atiduodavo visiškon vyro valdžiai. Žmona turėjo vyro klausyti, neturėjo net atskiros pasas ir turėjo visur sekioti paskui vyrą. Ji be vyro leidimo negalėjo gauti jokio darbo, negalėjo pradėti mokytis, jeigu vyras neleido. Kai kurių Europos valstybių ištatumai ir dabar nedraudžia vyriui užmušti neištikimą žmoną. Jam čia nereikia jokių įrodymų. Jeigu tik jis yra įsitikinęs kad žmona jam neištikima, jis gali ją užmušti, ir palikti teisus. Tačiau tenai už tokį pat nusikaltimą moterį siūncia į katorgą. Da-

bartinė šeima kurėsi ne pagal susitarimo principą, bet pagal žmonos vyrui pavergimo principą, ir tokioje dvasioje buvo rašomi ištatumai.

Biblijos istorija apie pirmųjų žmonių sutvėrimą taip pat pabrėžia, kad moteris yra žemesnė už vyrą. Moteris esanti kalta net ir dėl pirmųjų žmonių iš rojus išgijimo, todėl ji esanti kaltininkė visų nelaimių ir sunkumų: dėl jos prakeikta žemė ir šykščiai suteikia derlių; dėl jos žmonės dirba prakaituodami.

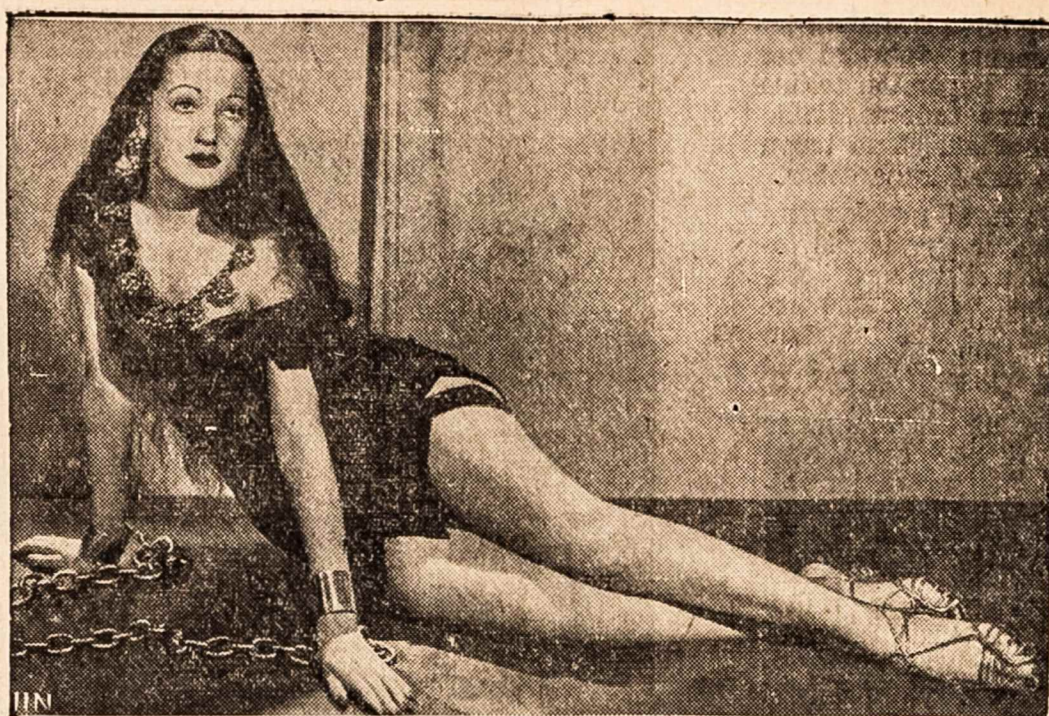
Visais šiais motyvais pasinaudojo naujojo ištatumo rasytojai, kad pažemintų moterį savo pamokymuose. Fimame šv. Povilo laiške Timotejui duodamas toksai pamokymas: „Moteris, ke tesimoko tylomis, su visu pasidavimu. Mokyti moteris, kad neleidžiu, nei viešpatauti ant vyro. Nes Adomas padarytas pirma, paskui Jieva. Adomas nepasidavė suvedžiojimui, o moteris, kuri suvedžiojimu, ir moteris pasidavė suvedžiojimui ir nusikalto peržengimu“ (II, 11—14).

Moteris yra „velnio indas“, sako kunigų „šventas“ raštas. Ji esanti nešvarus padaras. Šitai mokė krikščionių mokslininkai. Bažnyčios tėvas Tertulijonas į moterį kreipėsi su tokiu pamokymu: „Moterie, tau reiktu kuo blogiausiai gyventi, nuleistomis, atgal leujančiomis akimis vaikščioti po žeme, kad priverstum užmiršti, jog tai tu pražudei žmonių giminę.“ Pravoslavų ir katalikų šventu laikomas Antonijus Egiptietis mokė: „Kai jus pamatysite moterį, manykite, kad prieš jus ne žmogiška butybė, o pats velnias. Moters balsas — gyvatės šnypštimas.“ Kitas šventasis moterį vadina „maru, žaidža, žmonijos pražutimi.“ Moteris esanti užnuodytas cukrus, kuriuo velnias nori nupirkti žmonių sielas.

Prieš du tukstančius metų žydų dvasininkai tvirtino, kad „moters balsas — paleistuvystė.“ Rabinai iki šių dienų išlaikė šį laukinišką paveldėjimą ir vėl prigriovė visą kupetą naujų aiškinimų, religinių ištatumų, žeminančių moterį. Moteris, žydų dvasininkų aiškinimu, nešvarus padaras. Kaip ir krikščionių kunigai, rabinai kaltina moterį už Adomo suviliojimą. Rabinai moko, kad moteris turi visą gyvenimą būti globojama: prieš išteikėjimą ją privalo globoti tėvas, išteikėtušią — vyras. Duktė nedalyvauja tėvo palikimo dalybose. Jeigu žmona dings be žinios, vyras gali vesti kitą; bet jeigu vyras dings, žmona visą gyvenimą turi likti našle.

Rabinai daug rašalo, plunksnų, pergamento ir popierio išieškojo šmeiždami moterį: „Žmogus privalo bėgti nuo moters... Negalima juokauti ir špotauti su ja arba žiūrėti į jos grožį... Jeigu sutiksiti moterį, tai neikite paskui ją, bet bėkite nuo jos... Negalima klausytis moters dainavimo ir žiūrėti į jos plaukus...“ Taip sako žydų šventraščio „Kicur-Sulchon-Oruch“ 152 skyrius. Todėl nenuostabu, kad kiekvienas tikintysis žydas kiekvieną rytą Dievui dėkoja: „Palaimintas tu, musų Dieve, kad nesutvėrei manęs moterimi!“ O žydė melsdamosi turi nuolankiai dėkoti už tai, kad viešpatį ją sutvėrė bent tokia, kokia ji yra. Šitai patvirtina moterį žydų religija.

Mahometonų religija sa-

Filmų gamintojai stengiasi išreklamuoti savo artistus, kad publika smalsiau eitų žiūrėti jų filmų. Šiame atvaizde matom jau iš kalno reklamuojamą artistę Dorothy Lamour. Sekamaj filmoj ji busianti apsirengusi tuo pačiu kostiumu, kaip šiame atvaizde.

vo pažiūromis į moterį nieku nesiskiria nuo krikščionių ir žydų religijų. Jeigu krikščionių religija uždraudė moteriai Dievui tarnauti prie altoriaus, o žydų religija jai paskyrė atskirą vietą sinagogoje, tai mahometonai moters seniau visiškai neįsileisdavo į mečetę.

Budistų lamaistų religija moko, kad moteris — tai pats baisiausias sutvėrimas. „Visos moters linkusios blogą daryti“, moko budizmas; „jos parsidavėlės, gudrios, visos melagės!... Jos gali visą pasaulį pražudyti.“ Pas budistų lamaistus moters neturėjo teisės sėdėti už stalo, nedrįsdavo peržengti vyrui kelio ir pirmą vyrą jėiti į kambarį. Moteris neturėjo teisės vyrą vadinti vardu. Pagal budistų lamaistų religijos mokslą, moteris taps vyrui lygi tik už milijono metų.

Dabar pakalbėsime apie moterų religingumo priežastis. Nežiūrint to, kad religija taip mažai vertina moterį, ji yra labiau tikinti negu vyras. Mes tą jau daug kartų sakėme, kad religija tvirčiausiai laikosi ten, kur daugiau priešpaudos, gujimo ir vienatvės jausmo. Skurdo ir begalinio darbo smaugiamą, moteris teizinojo savo grįžti ir sodybą. „Babja doroga — ot peči do poroga“ (bobos kelias — nuo krosnies ligi slenkščio), sako rusų priežodis. Dar reikia neužmiršti ir moters tamsumo. Juk moteriai daug sunkiau mokslus išieiti, ką nors paskaityti. Skriaudžiama tamsi moteris nežino kur užtarimo ir teisybės įsikoti, todėl ji eina bažnyčion melstis, nes nuo kunigų ji nuolatos girdi, kad reikia dirbt ir melstis, o Dievas užtai atlyginsias. Biednuomenės tarpe atsitinka, kad vyras bėga į aludę savo vargus paskandinti, o moteris į ieško paguodos bažnyčioje.

Bažnyčia naudojasi moterų religingumu. Bažnyčia visais laikais ir visose šalyse gudriai panaudodavo moterų religingumą savo tikslams ir valdančiųjų interesams. Bažnyčios įtakojė esanti moteris atitinkamaj dvasioj auklėja vaikus, daro įtakos vyrui. Reaikingos krikščionių partijos moterų dėka gauna daug balsų per rinkimus ir parlamentus. Kovai prieš ateizmą bažnyčia taip pat panaudoja moterį. Dažnai kunigai per išpažintį iš religingų žmonių sužino, ką galvoja jų vyrai. Jeigu vyras, dvasininko nuomone, turi labai pavojingų bažnyčiai ir tvarkai minčių, tokį jie pasistengia „izoliuoti“ jau ne su Dievo pagalba, bet su policinėmis priemonėmis.

Mes, laisvamaniai, atmesdami religinius prietarus, pripažįstame moteris lygiais su vyrais ir stengiamės išlaisvinti moterį iš ją niekinančių prietarų. Tik krikščionių religija uždraudė moteriai Dievui tarnauti prie altoriaus, o žydų religija jai paskyrė atskirą vietą sinagogoje, tai mahometonai moters seniau visiškai neįsileisdavo į mečetę.

teisėmis su vyrais ir stengiamės išlaisvinti moterį iš ją niekinančių prietarų. Tik krikščionių religija uždraudė moteriai Dievui tarnauti prie altoriaus, o žydų religija jai paskyrė atskirą vietą sinagogoje, tai mahometonai moters seniau visiškai neįsileisdavo į mečetę.

K. Valašinas.
Iš „Laisvosios Minties.“

KODEL LIETUVĖS MOTERYS LETOS PAŽANGOJE?

Lietuvės moterys pirmyn žengia labai lėtai. Sudominti jas nauja idėja, pakreipti nauja kryptimi yra žymiai sunkiau, negu vyrus. Tokia jau lietuvės psichologija. Ji stipriai laikosi senų papročių, nerangi sekti naujas idėjas, nelinkusi greitai skirtis su visu tuo, ką paveldėjo iš motinos ir bobutės. Todėl iš lietuvės moters dažnai galima išgirsti: „Kaip musų tėvai tikėjo, taip ir mes turime tikėti.“ Kitokių argumentų savo senoms pažiūroms ji nesistengia rasti. Tačiau užtenka paliesti jos žingeidumą, suidominti ją naujomis idėjomis ir — teks nustepti įvykusia permaina. Ji imsis darbo su pasiryžimu, noru, ištverme, o įsitikinusi naujovės rimtumu, naudingumu, kilnumu — parodys nepaprastą ištvermingumą ir nebegrįs į senų pažiūrų vėžes, kaip tai dažnai padaro naujokai vyrai, greitai persidžiaugę nauja idėja.

Vyrai greitesni persiimti naujomis idėjomis ar pasaulėžiūra, tačiau dažniausiai jie nėra tiek stropūs ir veiklaus ta idėja plėsti, kaip moterys. Nemažonui pabrėžti, bet tai yra tiesa, kad vyrai dažnai atlyžta ir grįžta į senąsias vėžes, padarydami gedą naujos pasaulėžiūros sekėjams ir šalininkams. Tokie atsitikimai siauražiūriams leidžia rodyti priešais: „Stai, žiūrėkite, bedievis grįžo prie dievo!“ Bet moterys, kartą persiėmę nauja pasaulėžiūra ar politine idėja, lieka neatlaidžios, uolios ir veiklios pasišventėlės, nesigaili jai nei laiko.

Kad lietuvės būtų religingesnės už vyrus — nedrįsčiau tvirtinti: Jos tik atakliau laikosi religijos, kaip seno papročio ir „neprisirengia“ nuodugnau jos pakritikuoti, pajieškoti jos netobulumų. Todėl taip ir atrodo, kad religija moteris labiau veikia, negu vyrus. Moteris mažiau linkusi ginčytis su kunigais, dėl savo įgimto drovumo nedrįsta jiems priešintis, dažnai, net ir matydamos netiesą, klusniai jai nusilenkia ir tyli. Todėl bažnyčios atstovams lengviau laikyti moteris priištąs prie senų tradicijų ir papročių.

Antras dalykas, moteris dar vis nesijaučia savarankiška. Vyras laisvamaniškas, vyras nepaisytis savo žmonos įsitikinimų ir daryti kaip jam patinka. O moteris negali taip daryti. Juk tikintys, dar blogiau jėi fanatikas, vyras gali laisvamane žmoną įvairiai „paspaušti“, valdyti, verst, net pamesti. Nes kapitalistinė santvarka daugelyje valstybių pastato vyrą į aukštesnę valdovo ir šeimos maitintojo padėtį. O tos sąlygos yra labai svarbios. Laisvamaniškas vyras, jėi jis yra rimtas ir savarankiškas, visada sugėbės suidominti žmoną savo idėja ir padaryti ją vienminte. Aš tikiu, kad jau netoli tas laikas, kada ir lietuvės moters laisvamanybės darbe stos greta vyrų. Juk ir jos supranta, kad bažnyčios globa jas tik įpareigoja, o apie jų teises nieko nekamba. Kai laisvosios minties idėja pasieks platesnius moterų sluoksnius, jų sąjūdis bus spartus ir nesulaikomas.

Moterys sieks galutinio išsilavinimo iš medžiaginės verguės ir pusiau-kelyje nesustos.

A. Rukas „L. Minty.“

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Bijunui. — Apie busimus Kanados rinkimus aiškių žinių da neturime. Artimiausioje socialistinei minčiai Kanados partija yra Co-operative Commonwealth partija. Kanados famerių partija taip pat yra pažangioji partija; liberalų ir konservatorių partijos abidvi yra buržuazinės partijos. Jungtinių Valstijų nepriklausomybė buvo paskelbta 1776 metų 4 liepos dieną, taigi nuo šių metų 4 liepos eina jau 164-ti metai kaip Jungtinės Valstijos gyvena nepriklausomos. Dabartinis prezidentas Rooseveltas yra jau 32-ras Jungtinių Valstijų prezidentas. Ar adv. Bagočius turėjo kada nors debatus su Račkum tikybės klausimu, mes tikrai nežinom.

Chicagiečiui. — Tamstos paaiškinimas apie kun. A. Tamoliuno „pasimatymą su Viešpačiu Kristum“ tilps sekančiam „Keleivio“ numery. Bus įdomi istorija apie tą Kristaus frentą.

Augustui Evoškui. — Ačiū už pinigų ir pastabas apie Kalendorių.

KUNIGŲ CELIBATAS. — Išaiškinta kunigų hepatystės išpuolimas. Šią knygą turėtų perskaityti, pasukmes ir jų doriską nutyti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunikaitis, kurie geidžia, kad jų moteris, dukteris ir mylimosios nepapūtų į tokių kunigų globą. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. D., sulietuvino Ferdinandas de Samogitia. 25c.

Socializmo Teorija. tai veikalas, kuris trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, talizmas. Kaina 25c.

POLEMIKA IR KRITIKA.

Fašistų užsipuldinėjimai.

Du „Vienybės“ broliukai, Vitaitis ir Juknys, manydami jog savo senoviškais pludimais ras tarp savo pasekėjų kokių nors „simpatijų“, užsispyrė niekinti ir visokiomis išmislais šmeižti neseniai atvažiavusį pas mus pasisevečiuoti p. J. Jurginį, Lietuvos rašytoją ir laikraštininką. Juknys jau dusyk „prabilo“ prieš J. Jurginį, bet jo šmeižimai tik pačiai „Vienybei“ žalos daro, atgraso skaitytojus. Aš J. Jurginio nesu matęs, bet jėi senai jau žinau kaip gabų rašytoją ir paskutiniu laiku sukurusį autobiografinį veikalą „Nansena“, kurį Vitaičiui ir Jukniui būtų neprošali perskaityti ir pasimokinti žmoniškumo, meilės, teisybės.

Dabar vėl Vitaitis, pamatęs J. Jurginio pastabą, kad Lietuvoj valgis brangesnis negu Amerikoje, padarė sprendimą, kad tai esanti „kreiva matematika.“ Bet kokia paties Vitaičio „matematika“, tai nepagalvojo. Lietuvoje pietų kainuoja 1 litą 20 centų, o Amerikoje toks pat pavalgymas 50 mūsų centų. Pasak Vitaičių, 1 litas ir 20c. mūsų pinigais išeina 20 centų. Bet pas mus darbininkas uždirba į dieną mažiausia \$3.00, o Lietuvoje nuo 2 iki 3 litų į dieną. Pas mus užmokėjus už pietus 50 centų, darbininkui dar atlieka \$2.50, o Lietuvoje užmokėjus už pietus 1 litą ir 20 centų atlieka tikiai nuo 80 lietuviškų centų iki 1 lito 80 centų. Taigi, visokie Vitaičio „pamokslai“ J. Jurginiui, kuris teisingai sulgyginamų mūsų ir Lietuvos pragyvenimą, sumuša patį Vitaitį.

Tas pats galima būtų pasakyti ir Pr. Baltrunui (tai beabejo yra tas pats Vitaitis), kuris tikrai nežino, damas kas rašo laiškus iš Lietuvos ir kam rašo, bet įtaria prof. Voldemarą, adv. Bagočių, na ir dar „Kel.“ red. Michelsoną. Jau grynai faktai kiekvienam parodė ir rodo, kad Vilniaus kraštą ir dabar Klaipėdą pardavė ir nuo Lietuvos atplėšė ne kas kitas, kaip savo kailį begelbėdamas fašistų vadas Antanas Smetona su savo giminėmis Tubeliu, Mironu ir kitais tautininkais (visa buvusi valdžia nuo 1926 metų pabaigos iki šių metų balandžio). Buvęs „vadas“ Smetona, dar norėdamas ir dabar savo kailį begelbėti ir, beabejo, išsilaikyti (būti „amžinu“ prezidentu ir dar

PAPARČIO ŽIEDAS IR KETURIOS KITOS APYSAKOS:
(1) Neuzsitikintis Vyras; (2) Žydinti Giria; (3) Klaida; (4) Korekta. Jose nurodoma kaip žmonės pakaiti tiki į visokius prietarus, burtus ir tt. Kaina 15c.

likti „karalium“), šaulių suvažiavime, Kaune, pereitomis savaitėmis savo kalboje išgarsino buvusias savo valdžias (pirm. Cerniaus), ypač Tubelį, tuo tarpu kai Lietuvos liaudis į buvusias valdžias per 12 metų žiūri su pasibaurėjimu ir reikalauja, kad Smetona ir jo „seimas“ pasišalintų. Jau išmintingesni tautininkai bėga iš tautininkų partijos, vien tiktai „zuikiai“, persimetėliai ir žulikai laikosi ir buvusi „vada“ tebegarbina.

Manau, kad adv. Bagočius ir red. Michelsonas atsakys tam keikunui Vitaičiui, tai aš ir baigiu šiuo sykialą. (Perdaug tas žmogelis menkas, kad Bagočius ar Michelsonas norėtų jė kritikuoti.—Red.)

Buvęs tautininkas.

LIETUVIŲ LAISVĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖ WAUKEGAN, ILL.

VALDYBA 1939 METAMS.
Jos Mačiulis — pirminkas, 906 Prescott St., Waukegan, Ill.
F. Sedoravicius — pirm. pagalbininkas, 733 Lincoln st., Waukegan, Ill.
Suzana Gabis — nutarimų rašt., 730 McAlister ave., Waukegan, Ill.
Emilija Kernasis — turtų rašt., 720 Vine Place, Waukegan, Ill.
K. Vaitiekunas — kasierius, 726 — 8th St., Waukegan, Ill.

KASOS GLOBĖJAI
D. Lauraitis, K. Ambrozunas, KNYGIAI
K. Dambrauskas, A. Marcinkus.

MARŠALKOS:
P. Rukštalis, J. Jarušaitis.
Susirinkimai buna paskutinį nedėli, kasod od a go: 'ossouou ououo fuup Liuosybės Svetainėje, kamp. 8th ir

BLUE RIBBON MALT
America's Biggest Seller

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Pritaikyta Amerikos Lietuviams Mokyti Kalbą
SUTAIŠĖ DR. D. PILKA, Lietuvių Kalbos Mokytojas prie
MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF EDUCATION
KAINA \$1.00.

DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

SVEIKATA

TAI DIDELES SVARBUS VEIKALAS KIEKVIENAM ŽMOGUI.

Toje knygoje yra pamatinės žinios iš Anatomijos, Fiziologijos ir Hygienos.

Kas skaitys tą knygą, tas sužinos apie savo kūno mechanizmą ir tokių dalykų, kokių pirmą nežinojo.

Knyga labai puikiai iliustruota, taip kad kiekvienas aiškiai gali suprasti ir matyti savo kūno organus paveiksluose.

Knyga 340 puslapių, gražiai audimu apdaryta.

Kaina \$2.50

KELEIVIS
253 Broadway So. Boston, Mass.

šaulių su-
e, pereit-
vo kalboje
savo val-
niaus), y-
tarpu kai
i buvusias
metų žini-
ir reika-
ona ir jo
intų. Jau
autininkai
partijos
ai," persi-
laikosi ir
degarbina.

dv. Bago-
lsonas at-
ui Vitai-
liu siuo sy-
žmogelis
gocius ar
u jį kriti-

utininkas.

VES MY-
GYSTĖ
ILL.

ETAMS.
nkas, re-
gan, III.
pagelbin-
egan, III.
u rait-
aukegan, II
rast-
gan, III.
tus, III.
JAI
zuanas,

arcinkus.
S:
is.
kutinį nedū-
u ogojū (sup-
amp, 8th ir

YS
TE

LENA

ULL
3
UNDS

don nu-
visada
svarus
sveiku-
patybe.
tikrina
os ypa-

ON

Seller

TIKA

Kalba
ojas prie
UCATION

on, Mass.

LALAS

atomi-

ie savo
i pirma

ad kiek-
vo kuno

pdaryta
50

Mass.

KAS GIRDETI LIETUVOJE

(Nuo mūsų korespondentų ir iš Lietuvos Laikraščių.)

Kunigo ir Merginos Skandalas.

Viena šiaulietė uždejo areštą amerikiečių kunigo pinigams.

Vienas Amerikos lietuvių Romos katalikų kunigas turi šiauliuose prisipirkęs daug namų ir bankuose turi daug pinigų. Jis yra tikras buržuazas ir mėgsta su moterimis paleubauti. Į šiaulius atvažiuoja, paleubauja, ir vėl važiuoja Amerikon.

Taigi, esant dabar jam Amerikoje, viena šiaulių mergina nuėjo į banką ir uždejo areštą ant to "Dievo tarno" pinigų. Ji parodė su jo parašu jai išduotą notą ant 10,000 litų. Bet bankas davė telegramą tam "doros mokytojai" Amerikoje, pranešdamas, kad viena mergina kabinasi prie jo pinigų. Kunigas tuoj mušė telegramą atgal, kad bankas jo pinigų tai merginai nemokėtų, nes jis nesąs jai skolingas. Taigi bankas ir atsiskė jai 10,000 litų iš kunigo sąskaitos išmokėti. Bet mergina sakosi eisianti į teismą, nes kunigas žadėjęs jai už ką ten užmokėti ir davęs vekselį su savo parašu.

"Lietuvos Ukininkas," kuris praneša šitą skandalą, nepažaduoda neti kunigo, nei merginos pavardžių.

PER VIELĄ PERKUNAS NUTRENKĖ 3 MERGINAS.

Iš Žiezmarų miestelio, iš bažnyčios per audrą ėjo trys mergaitės: Šimonytė, Piliponytė ir Kudrevičiūtė, kurios užbėgo nuo lietaus pas gyvenantį prie vieškelio ukininką. Viena jų stovėjo prie krosnies, ranka laikydama iš ištisos vielos drabužiams džiiovinti, o kitos dvi stovėjo prie jos. Stai ga per stogę esanti plyšį įtrenkė žaibas ir, kažkokiu būdu pataikęs į vielą, užmušė visas 3 merginas. Namui nei kitiems jame buvusiems asmenims nepakenkė.

Tą pat dieną Strošunų kaime sudegino Miko Brazauskio klėtį, du tvartus ir nutrenkė tris karves. Bendrai padaryta daug nuostolių: nugriauta trobesių, išlaužyti medžiai, ledų sunaikinti pasėliai. Šioje apylinkėje šiais metais lijo su perkūnija tik tris kartus, bet per tuos tris kartus nukentėjo jau 77 ukininkai, ledai sunaikino 127 ha pasėlių, nugriovė keliolika trobesių, užmušė keletą gyvulių ir bendrai viso padarė per 30 tukst. litų nuostolių.

BASANAVIČIAUS PARKE PASIKORĖ ŽMOGUS.

Birželio 27 rytą Aukštojo Panemunė, d-ro Basanavičiaus parke, netoli II-ro kelto žmonės rado ant eglės pasikorusį žmogų. Atvykę Kauno miesto policijos pareigūnai, iš rastų pas pasikorusį dokumentų, nustatė kad jis yra Jelenskas Juozas, sunus Stasio, gimęs 1907 m., gyv. Kaune, Italijos gatvėje, vedęs.

Pasikorusio ant medžio išbūta jau apie porą dienų.

ATRADO PINIGUS IR GAVO MUŠTĮ.

Čepukų kaime, Biržų val., autobuso konduktorius pametė apie 2,000 litų. Jis apkaltino važiuojančius keleivius, buk jie pavogę. Bet pinigai vėliau buvo rasti, o konduktorius keleivių buvo gerokai aplautas. Konduktorius tada keleivius pabučiaavo ir atsiprašė.

Sudegė Šilalės ir Kulių Miesteliai.

Gaisro nelaimė šimet ištinka jau ketvirtą Lietuvos miestelį: per Velykas sudegė Tverai, birželio pradžioje Užventis, o dabar Šilalė ir Kuliai.

Šilalė yra Tauragės apskr., apie 40 kilometrų nuo apskrities miesto.

Gaisras Šilalėje kilo birželio 28 d. iš pil. Barulskių tvartų. Nuo tvartų užsidegė restoranai ir ugnis greit plėtėsi apimdama vis naujus trobesius ir persimetė į ant-ą gatvės pusę.

Šilalėje buvusi menka ugniagesių komanda su menkais gesinimo įrankiais nepajėgė su ugnies jūra kovoti, todėl buvo iškviešti Tauragės, Skaudvilės ir Laukuvos ugniagesiai, iš Tauragės atvykę ir kariuomenės ugniagesiai. Tačiau ugnis buvo jau taip plačiai apėmusi miestelio rajoną, kad ir sutelktinėmis jėgomis negalima buvo jos užgesinti, tai pradėta gaisrą lokalizuoti, bet ir tai buvo sunku, nes putė vėjelis ir ugnį siubavo.

Viso sudegė 28 gyv. namai ir 21 ukiškas trobesys.

Iš gaisro apimtų trobesių, kuriuose buvo ir nemaža krautinių, beveik nieko nepavyko išgelbėti. Gyventojai panikos apimti išnešus daiktus mėtė, kur papuolė, taip, kad daug jų sudegė gatvėse ar kitaip buvo sunaikinta.

Apskaičiuojama, kad gaisro padaryti nuostoliai siekia per 300,000 litų. Sudegusių trobesių tik dalis buvo apdrausta.

Gaisro aukų nebuvo tik, širdies smugio ištikta, staugė mirė viena žydų tautybės moteris, nudegusių namų savininkė.

Birželio 29 nakties laiku kilo gaisras ir Kulių miestelyje, Kretingos apskrityje.

Kuliuose gaisras kilo miestelio centre ir kadaangi trobesiai mediniai, po sausros, tai ugniai visai neatsparūs ir gaisras plėtėsi nepaprastu greitumu.

Kaip ugnis smarkiai plėtėsi jau galima spręsti iš to, kad per pirmą pusvalandį sudegė net dvylika trobesių.

Iš viso Kulių miestelyje ugnis sunaikinus 20 namų ir juose buvusį įvairų turą. Nuostolių apie 150,000 litų. Labai daug nukentėjo ir tie gyventojai, kurių butai nesudegė, bet sulūžo baldai.

Gesino Plungės ugniagesių komanda ir kariuomenės ugniagesiai. Viena moteris užsimušė krisdama su kibiru, o kitai nulužo koja.

EKSURSIJA SUVIRTO Į GRIOVĮ.

Biržuose 25 birželio buvo laukiama Latvijos darbininkų ekskursija. Ekskursantų mašina, 9 kilometrų nuo Panevėžio, buvo įvirtusi į griovį. Iš važiuosiu 43 asmenų keliolika lengvai sužeista.

A. Valančius Šiauliuose nušovė savo žmoną.

Šiaulių "Maisto" fabriko darbininkas A. Valančius keturiais revoliucijos šūviais nušovė savo žmoną Barborą. Nušovė dėl šešimos nesantaikos.

TRAUKINYS UŽMUŠĖ UKININKĄ SU ARKLIU.

Greitasis traukinys, ėjęs iš Virbalio stoties į Kauną, prie Alksnėnų gelež. stoties užlėkė ant ukininko Mačio vežimo. Vaziavęs Mačys ir jo arklys užmušti, o vežimas sudaužytas.

Baigs Parceliuoti Dvarus.

Steigiamas Seimas buvo nutaręs išdalinti bežemiems Lietuvos ponų dvarus, bet kai 1926 metais tautininkai nuvertė demokratinę valdžią, tai dvarų parceliavimą jie tuojaus sustabdė. Negana to, Smetonos kompanija pradėjo visokiais būdais mokėti atlyginimą dvarininkams, kurių žemės jau buvo išparceliuotos. Be atsiškaitymų dar buvo išnuomota daug žemių buvusiems jų savininkams, neva kultūrinus ukius steigti, t. y., dvarininkas, išnuomavęs iš žemės reformas valdybos prie savo centro kelis šimtus ha, turėjo pasižadėti užauginti ir pristatyti geros rūšies žemės ukio produktų, užauginti geros veislės gyvulių ir tt.

Daugiausia tokių "kultūrinių" ukių atsirado 1928 m., t. y. tais metais daugiausia sutarčių sudaryta. Nors išnuomotoji žemė buvo gera, dažnai pirmos rūšies, bet ponai tautininkai nustatė dvarininkams nuomos mokėti tik po 15 litų nuo hektaro. Dvarininkai tačiau ir to nemokėjo. Taigi dabartinė valdžia nutarė visus dvarus išparceliuoti.

NEMUNE SUGAUTA 250 SVARŲ ŽUVIS.

Liepos 4 d. Nemune ties Vilkija buvo sugauta nepaprasto didumo žuvis, kuri svėrė apie 250 svarų. Jau anksčiau Nemune ties Vilkija žvejai matydavo bešonkinę žandį vandenyje žuvis. Vienas žvejas buvo tą žuvį betraukęs tinklu, tačiau jis savo tikslo nepasiekė. Vilkijos apylinkių gyventojai besimaudydami taip pat pastebėjo besidaužančią didelę žuvį. Kaikas kalbėjo, kad tai "pabaisa".

Liepos 4 d. pagaliau didžiulę žuvį pavyko pačiuoti. Ištraukę iš vandens žuvį ir patys žvejai nustebė. Tai buvo apie pustrčio centnerio Osetiną. Savo laimikį Vilkijos žvejai tuojaus atgabeno į Kauną. Šią retą žuvį norėjo nupirkti net keli pirkliai. Pagaliau už 700 litų žuvį nupirko vieno restorano savininkas. Išdarinę žuvį joje rasta apie 10—12 kilogramų juodų ikrų. Jos mėsa yra labai brangi. Vien pagamintų ikrų kilogramas kaštuoja apie 120 litų.

VIENAS EIGULIS SUGAVO PRIE SAVO ŽMONOS KITĄ EIGULĮ IR NUŠOVĖ.

Dotnuvos valsčiaus, Valučiu kaimo eiguolis Bronius Turlajus išėjo iš namų neva tarnybos reikalais ir žadėjo negreitai sugrįžti. Bet sugrįžo neužilgo ir užliko prie savo žmonos jau kitą vyrą, eigulį Bronių Pakštį. Nieko nelaukdamas Turlajus išsitraukė revolverį ir nudėjo Pakštį ant vietos. Turlajus dabar suimtas.

TROKAS SU ŽMONEMIS NUVIRTO Į GRIOVĮ.

Mažeikių apskrityje įvyko nelaimė. Vienas vežikas, veždamas trokų iš Akmenės stoties keleivius, su mašina nusirito į griovį. Keliatas keleivių buvo sužeista. Kuzmickui sunkiai sužalota galva ir ranka. Jis be sąmonės atgabentas į Mažeikių ligoninę. Kiti lengviau sužeisti. Buvęs neblaivus šoferis.

Lengvas Budas Išmokit Angliškai.

Rankius reikalingiausių žodžių ir pasakabėjų šį knygą sutaisyta taip lengvai ir suprantamai, kad kiekvienas gali greitai išmokti kalbėti angliškai. Joje telpa netik atskiri žodžiai, bet celi sakiniai, pasakabėjiniai darbai, jėskant, važiuojant kur nors, nuėjus krautuvėn, pas daktarą, pas barzdauski, pas krautu ir tt. Su fonetiku ištarimu ir gramatika. Antra padidinta ir pagerinta laida. Sutaisa St. Michelonas. Pust. 95. 35c.

Jis Mėsinėjęs Clevelando Moteris.

Stai kaip išrodo tas Frank Doležal, kuris prisipažino Clevelando policijai nužudęs ir sumėsinėjęs tulą Florenciją Polillo. Clevelande rasta jau keliolika moterų lavonų, kuriems buvo nupiaustytos galvos. Policija spėja, kad tai galėjo būti vis jo darbas.

SUIMTAS GUDRUS ARKLIAVAGIS.

Čekiškės apylinkėje šį pavasarį buvo pradėję arklius vogti. Kadangi Kauno apskr. ir Kauno apylinkės arkliavagiai buvo išgaudyti, tai kriminalinei policijai buvo didelis galvosūkis, kas tuos arklius vagia. Po ilgų pastangų buvo išaiškinta, kad arkliavagis gyvena Zem. Kaniukuose, prie pat Kauno ir juo yra Jurgis Ulianskas, 32 metų amžiaus, jau kelis kartus bausias už įvairias vagystes.

Ulianskas, gyvendamas Kaniukuose, neva žvyrą vežė, bet išvažiuodavo iš namų ir negrįždavo ištisomis savaitėmis, o grįždavo vis kitu arkliu.

Manoma, kad Ulianskas yra pavogęs keletą arklių, bet įrodymų surinkta dėl trijų arkliavagysčių.

ŠILIUNŲ KAIME PAŠAUTAS UKININKAS GRIGARAVIČIUS.

Ukmergės apskrityje, Siesikų vals. Šiliunų km., keliais revoliucijos šūviais sužeistas J. Grigaravičius. Jį sužeidęs kaimynas Kazys Paškauskas, su kuriuo Paškauskas nesugyvenęs. Jie abu ukininkai.

Rymas. Romanas. Ta knyga yra vers-ta į visas kalbas, todėl kad yra gra-žiai aprašyta apie Rymą. Lietuviškas vertimas yra lengvas ir gražus. Chi-ago, Ill. 1909, pusl. 432. Druktai apdaryta. \$2.50

PAULIUKAIČIUI MIRTIES BAUSMĖ PATVIRTINTA.

Marijampoliškis piktadaris Pauliukaičis nužudė ukininką Kliugą, kai pastarasis vežė į "Maistą" parduoti žąsis. Pauliukaičis Kliugo lavoną pakiojo pakelėje po eglaitėmis, pats atvežė žąsis, jas pardavė, o vežimą palikęs "Maisto" kieme, parvyko į Marijampolę. Marijampolės Apygardos Tei-lianskas, 32 metų amžiaus, ligi gyvos galvos, bet Ape-liaciniai Rumai šio teismo sprendimą pakeitė ir Pau-liukaičiui nubaudė mirties bausmę. Pauliukaičio kasa-rinį skundą dabar svarstė Vyriausiasis Tribunolas ir žudikui mirties bausmės sprendimą patvirtino.

BLOGAS DOBILŲ DERLIUS.

Šakių apylinkėje dėl sau-sros blogai atrodo dobilų derlius, kuriam nei zuperis nieko nepadėjo.

AMŽINOS DAINOS.

Šioje knygtelėje telpa 41 geriausių Jovaro dainų. Jos tinka deklamaci-joms ir dainavimui. Kaina 15c.

Uruguay'aus Lietuvių Darbininkų Socialistinės Minties Laikraštis

"Naujoji Banga"

Išsina du kartus per mėnesį. Lai-džia Urug. Soc. Part. Liet. skyrius. "NAUJOJI BANGA" Suv. Valstijo-se ir Kanadoje kainuoja 1 doleris.

Adresas: N. BANGA
C. Paraguay No. 1480,
MONTEVIDEO, URUGUAY.

PAŽANGIEJI AMERIKOS LIETUVIAI!

LIETUVOS LAUDIS IR JAUNUOMENĖ NORI SVIES-TIS. JŪS GALITE JIEMS TAME DAUG PADĖTI.

Svietimo tikslui yra įsteigtas ir leidžiamas Rimtas Mok-slo, Literatūros ir Visuomenės Mėnesinis iliustruotas žur-nalas KULTURA.

"KULTURĄ" REDAGUOJA PASIŽYMEJĘ MOKSLI-NINKAI. Bendradarbiauja įžymiausi Lietuvos rašyto-jai, veikėjai, todėl "Kultūros" turinys yra rimtas, įdomus ir naudingas.

Pažangieji amerikiečiai—išrašykite savo giminėms ir pažįstamiems Lietuvoje žurnalą "KULTURĄ" arba ISSIRA-ŠKITE JĮ PATYS. "KULTUROJ" rasite daug raštų, kurie įdomūs perskaityti ir Amerikoje gyvenantiems.

Be to, "KULTUROS" žurnalas laiks nuo laiko duoda pilnai užsimokėjusiems skaitytojams nepaprastai vertingų dovanų.

"KULTUROS" metinė kaina nepaprastai pigi. Lietuvoje: Metams tik 16 litų; Pusmečiui — 8 litai. Amerikoje: Metams \$4; Pusei metų \$2. Adresas:

ŽURNALAS "KULTURA"
ŠIAULIAI, Tilžės gat. 153, Lithuania.

Lietuviai Žuvę Ispanijos Kovoje.

"Lietuvos Žinios" paduo-da keliolika lietuvių, kurie žuvo Ispanijoj kovodami už žmonių laisvę:

Stai jų pavardės:

1. Račkauskas Stasys, atvykęs Ispanijon iš Argenti-nos. Priklausė 12-ai Tarp-tautinei brigadai. Žuvo lie-pos 12 d. Hueskos fronte.

2. Valius Adolfas, atvy-kęs iš Argentinos, dirbo me-chaniku Albasetėje, vėliau įstojo 13-on Tarpt. briga-don. Žuvo vasario 16, 1938 m. Estremaduroje, Siera Kemada kalnuose.

3. Prialgauskas Vincas, atvykęs iš Brazilijos, dirbo kariškose dirbtuvėse Alba-setėje, vėliau stojo 13-on Tp. brigadon. Žuvo taip pat Est-remaduroj vasario 16 d. arti Siera Kemada kalnų.

4. Pivoriunas Pranas, vil-nietis, atvykęs iš Argenti-nos. Priklausė 12-ai Tarp. brigadai. Už pasižymėjimą kovos lauke pakeltas į ser-žantus. Sunkiai sužeistas Ebro ofensyvoj, mirė ligo-ninė.

5. Šilenskis Antanas, atvy-kęs iš Argentinos, pri-klausė 129 Tarp. brigadai. Žuvo balandžio 2 d. prie Morelos, Levantės fronte, apsupus italų tankams tą kuopą, kuriai priklausė.

6. Misiukevičius Julius, atvykęs iš Lietuvos, žurnalis-tas ("L. Žinių," "M. Jauni-mo" bendradarbis). Taip pat priklausė 129 Tarp. bri-gadai, ir žuvo kaip aukščiau-minėtasis 1938 m. balan-džio 2 d. apsupus italų tan-kams jų kuopą.

7. Vileita Mykolas, vinių-tis, atvykęs iš Argentinos, priklausė 13-ai Tarp. briga-dai. Žuvo nuo mirties svedinio sprogimo rugsėjo 21 d. 1938 m., Siera Pan-dols kalnuose, netoli Korbe-ro, Ebro fronte.

8. Palubeckas Pranas, atvy-kęs iš Lietuvos (ukininkų streiko metu). Priklausė 15-ai Tarp. brigadai. Vasa-rio 12 d. 1937 m. sunkiai su-žeistas Charamos fronte, mirė Madride, ligoninė.

9. Marcinkus Antanas, atvykęs iš Argentinos. Pri-klausė 13 brigadai. Žuvo rugsėjo 22 d. 1938 m. prie Korbera, Ebro fronte, apsu-pus fašistams jų poziciją, kur gynėsi ligi paskutinės rankinės granatos.

10. Slavinas Edvardas, jaunas vyrukas atvykęs iš

Francuzijos. Priklausė 45-osios divizijos smogiama-jam batalijonui. Žuvo rug-sėjo 19 d. 1938 m. Siera Ka-bals kalnuose, Ebro fronte.

11. Strazdas, atvykęs iš Lietuvos, priklausė 11-ai Tarp. brigadai, šoferis. Žu-vo Teruelio ofensyvoj 1937 metų gale.

12. Mazurka Antanas, atvy-kęs iš Jungtinių Valstijų.

13. Baublys Julius, taip pat atvykęs iš Jungt. Val-stijų.

14. Alksnis Bolis, atvykęs iš Kanados.

15. Grigaravičius, iš Ka-nados, sužeistas prie Terue-lio, mirė ligoninė.

16. Vienas lietuvis, neži-noma pavarde, deportuotas iš Brazilijos, paimtas Fran-ko nelaisvėn, pabėgęs, kai buvo vedamas susaudyti. Buvo vėliau aktyviu parti-zanu frankistų užimtojo zo-noj. Žuvo Galisijoje.

17. Kitas, kurio pavardė, dar nepavyko sužinoti, žuvo prie Iruno, pačioj pilietinio karo pradžioj, kur vadovaujo vienai milicijos centuri-jai.

18. Trečias, taip pat neži-noma pavarde lietuvis, žu-vo Kasa de Kampo, prie Madrido, aršiausių atakų metu.

Butrimas, Malickas, atvy-kę iš Kanados. Priklausė 15 Tarp. brigadai. Dingę be žinios.

Zdanaukas, atvykęs iš Kanados, esąs Franko ne-laisvė.

Be abejo, šis sąrašas nėra pilnas kaip nėra žinomas ir tikras visų lietuvių dalyva-vusių Ispanijos kare skai-čius, nes ne vienas, ypač mokančiųjų ispanų kalbą, kovojo kitose respublikos armijos dalyse, ir dėl to jų pavardes sunkiau sužinoti.

PAGARSINIMAI 'KELEIVY'

Norint, kad pagarsinimas taptų GREIT, reikia pridurti garsinimą administracijon neveliau PANED-LIO VAKARO. Siunčiant per paštą, reikia paslūst iš anksto, kad pa-siektų mus ne vėliau kaip pane-dėty. Vėliau gauti garsinimai i tos savaitės numerį nespėjama patal-pinti.

Norint, kad garsinimas neausi-trukdytų, siųskite su pagarsinimu reikla siųsti ir mokesčių.

DRAUGIJOMS rengiant pikniką ar kitokį parengimą, trumpą pranešimą patalpinam už \$1.00. Už dides-nius garsinimus skaitoma nuo collo.

Už pajalėjimus darbininkų, par-davimus ir kitokius smulkius pran-šimus, kaina 2c. už žodį. Stambė-nėm raidėm atgalvis—15c. extra.

"Keleivio" prenumeratoriams už pajalėjimus giminčių ir draugų, kai-na 1c. už žodį. Mažiausio pajalėjo-jimo kaina 50c.

Norint pajalėkot su paveikslu, reikia paslūst fotografiją ir klaus-ti kainos.

"KELEIVIS", 253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

GRAŽIOS EILĖS, DAINOS IR BALADOS

SIELOS BALSAS

Papuošta daugeliu spalvuočių puikių paveikslų, 223 pusl. didžio, apie 150 įvairių eilių, tinkamų deklamuot viešuose susirinkimuose.

PALINKSMINS JUSŲ LAISVAS NUO DARBO VALANDAS.

Knygoje yra trijų rūšių eilės: TAUTISKOS, ŠEIMINISKOS IR DARBININKISKOS. Tai gražiausia ir turtingiausia eilių knyga lietuvių kalboje.

KAINA TIK \$1.00.

Audimo apdarais \$1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo knygyną minėta knyga. Kiekvienas nusipirkęs tą knygą pasidžiaugs. Pinigus geriausia siųst "Money Orderiu". Popierinius galima siųsti tiesiog papras-tam konverte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir "Keleivio" ad-resą ir nepamiršt prilipti už 2c. markę.

"KELEIVIS"

253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vietinės Žinios

SKANDALAS BOSTONO POLICIJOJ.

Bažnyčios didžiuliai rekomenduodavo plėšikus į policmanus.

Bostono policijoj išėjo aikštėn didelis skandalas, kuriam ištirti policijos viršininkas Timilty jau paskyrė specialę komisiją.

Pasirodo, kad tuli policininkai buvo sudarę banditų sindikatą ir plėsdavo krautuves, ofisus ir kitokias nedorybes atlikdavo.

Taip tvirtina buvęs kitasyk policmanas Paul A. Petzold, kuris šiomis dienomis buvo areštuotas kaip plėšikas. Jis jau įvardijo 3 policmanus, kurie kartu su juo dalyvavo plėšimuose.

Petzold buvo priverstas rezignuoti iš policijos 1936 metais, kuomet prieš jį buvo iškelta kaltinimų dėl nemovalio elgesio. Dabar, apie porą savaitių atgal, jis vėl buvo padavęs aplikaciją, kad jį priimtų į policmanus. Ir šį sykį jį karstai rekomendavęs vienas stambus Bostono dvasiškis.

Bet policijos komisisionierius jo aplikaciją atmetė ir dabar tas dvasiško remiamas aplikantas yra areštuotas. Pas jį rasta plėšimams ir įsilaužimams reikalingų įrankių. Ir sumintas jis jau prisipažinęs prie visos eilės plėšimų, kuriuose dalyvavę ir kiti policmanai. Tarp kitų buvo išplėstas ir S. S. Pierce bilingas prie Coplėy skvero, kur Petzold ejo sargo pareigas. Tenai buvę išplėsta \$2,100.

Patzoldą išdavė dabar pasimetusi su juo pati. Ji pranešė vyriausybei, kad jis turįs raktą į vieną valgomųjų daiktų sandėlį Dorchesterėje ir rodes jį jai. Kadangi jis buvo jau nužiūretas ir dėl S. S. Pierce krautuvės išplėtimo, tai policija, gavus dabar iš jo žmonos šitokių informacijų, suėmė jį ir rado jo namuose visokių įrankių įsilaužimams.

Matyt, Petzold yra geras katalikas ir ištikimas bažnyčios tarnas, jeigu toks stambus katalikų bažnyčios dvasiško norėjo vėl įstatyti jį į policininkus. Ir gal būtų įstatęs, jeigu jo žmona nebūtų šito plano sugadinus.

Petzold sakosi išplėsus su kitais policmanais šias įstaigas: Metropolitan Life Insurance kompanijos ofisą East Bostone, Segal Shoe store'ą Roxburyje, Boston Edison Company ofisą Dorchesterį, S. S. Pierce krautuvę Bostone, ir pagrobęs Brightonė rendų kolektojų, iš kurio vėliau buvo atimta \$400.

Petzold sako, kad jam visuomet policmanai pranešdavo ir nurodydavo, kur lengviau padaryti plėšimas.

Policijos komisisionierius Timilty sako, kad žinant Petzoldo praeitį, jo žodžiams daug tikėti negalima; vis dėl to jo įvardyti policmanai bus nuodugnai ištardyti ir, jei pasirodys įtartinai, tuojaus busią prašalinti iš policijos ir atiduoti teismui.

Kaip aukščiau pasakyta, iki 1936 metų liepos mėnesio Petzold tarnavo policijoj, bet buvo priverstas rezignuoti, nes, budamas vedęs ir turėdamas šeimyną, jis tuomet susidėjo su viena miesto ligoninės nourse ir išvažiavo į pietus.

Išvažiuoja poilsui.

Liepos 29 d-ras J. Repšys išvažiavo vieną savaitę poilsui. Sugrįš ofisan rugpjūčio 4 d. Per minėtą savaitę daktaro ofisas bus uždarytas.

Bus Massachusetts Apskričio Lietuvių Draugijų Atstovų Suvažiavimas.

Ateinantį nedėdienį, 30 liepos, Hudsonė įvyks Mass. Apskričio Lietuvių Draugijų atstovų suvažiavimas bušimam Labor Day piknikui Maynarde pasiruosti. Kaip pernai, taip ir šiais metais piknikui reikės apie 200 darbininkų iš kolonijų.

Suvažiavime turėtų dalyvauti atstovai iš Bostono, Cambridge'aus, Norwoodo, Stoughtono, Montello, Bridgeport, West Hanoverio, Peabody, Haverhillio, Lawrence'o, Lowellio, Worcesterio, Lynno, Nashua, N. H., Maynardo, Hudsono ir kitų kolonijų.

Suvažiavimas prasidės kaip 11:30 iš ryto, Hudsono Lietuvių klube, 17 School street.

Tyrinėja graftą armijoj.

Pereitą savaitę valstijos arsenale pradėta tyrinėti skundai, kad valstijos milicijos viršininkai klastuoja dokumentus ir vagia pinigų. Mat, darant armijos manevrus, valstijos milicininkams yra mokama po \$1 už sugaištą dieną. Kiek į manevrus buna pasaukta žmonių, tiek viršininkai paima dolerių kas diena iš armijos fondo. Bet skundai dabar sako, kad paduodant dalyvavusių manevruose milicininkų apyskaitas skaičiai buna žymiai padidinti ir tuo būdu paimama daug daugiau pinigų, negu reikia. Ką tardymas parodys, da nežinia.

Pajury rasta moteris be žado.

Vieną pereitos savaitės naktį South Bostono pajury buvo rasta be žado jauna moteris. Policija nuvežė ją miesto ligoninėn ir tenai ji atsigavo. Ji sako buvus išplaukus su kažin kokių "seniu" laiveliu ant jurių, bet kai tas "senis" pradėjęs prie jos listi, tai ji išsokusi iš laivo ir išplaukusi į krantą. Kaip ji su tuo "seniu" susitikto, ji nepasako. Ji sakosi esanti Mrs. Eileen Keefe, 21 metų amžiaus, iš Hartfordo, Conn., bet namų adreso nesako ir atsisako duoti žinią kokiems nors savo gimimams ar draugams.

Kubiliuno radio programa.

Liepos 30 iš WCOP stoties, prasidės kaip 8:30 iš ryto. Programą pildys "Lyros Kvartetas" po vadovystės Lillian Burbutės ir Frank Petraitis su Rythm Kings orkestra.

CASPER'S BEAUTY SALON

83 L STREET, arti 4-th Street, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. SOU 4645

Nepaprastas įvykis Montello Lietuvių parke.

Montello lietuvių parapijos parke buvo anadien lietuvių legionierių piknikas. Staiga po visą pikniką pasaklido gandas: "Boba įkrito į toiletą!" Mažai kas kreipė į tai dėmesio, nes iš pradžios manyta, kad tai išsigėrusių žmonių "džiokas." Bet vėliau paaiškėjo, kad tai ne "džiokas," o tikras įvykis. Ir įkrito ne kokia "boba," bet graži South Bostono moteris. Matyt, išvietės lentos buvo supuvusios ir sunkesnio svorio moteris įlūžo. Iš pradžių ji mėgino išlipti pati, bet kiek kartų palipėjo aukšty, tiek kartų nuslydo atgal, visa išsitempė ir pradėjo šauktis pagalbos. Susirinko burys vyrų, tačiau niekas nenorėjo susipurtinti. Todėl teko šauktis ugniagesių, kurie pribuvę tą moterį ištraukė iš kiek galedami, nuliejo vandeniu iš gaisrinių žarnų.

Dabar šita moteris galėtų skusti parko savininkus ir jie gerokai jai užmokėtų už tai. Submarinas "Squalus" buvo jau iškeltas, bet nutruko ir vėl nuskendo. Musų skaitytojai jau žino, kad tulas laikas atgal į šiaurę nuo Bostono nuskeno naujas submarinas "Squalus." Pereitą ketvergą jis buvo jau iškeltas iš 240 pėdų gilumos. Bet išėjęs į viršų jis pasvyro snukių žemyn, nusmuko nuo pontono ir vėl nugarmėjo jūros dugnan, nusinėsdamas su savim 26 lavonus, kurie da tebėra jo viduje. Pakol jis buvo paruoštas kėlimui, nairai turėjo padaryti daugiau kaip 150 nėrimų. Dabar iš naujo reikės nardyt, iki bus pritvirtinti pontonai. Ir darbas dabar busias daug kėbkesnis, nes laivas prisisėmęs vandens ir giliau bus į dumblą įlindęs.

Arėstuota girta Šarkio pati.

Sio panedėlio vakarą Watertowno policija areštavo kumštinniko Šarkio 37 metų amžiaus žmoną, kuri važiuodama automobilium labai zigzagavo ir atsimušė į stulpą. Policija sako, kad moteris buvusi girta. Užstatčius Šarkiu \$300 kaucijos, ji buvo paleista ir šį antradienį turėjo stoti teisman, bet nestojo. Teismo atendantai sakė, kad sekanti antradienį ji turėsianti stot butinai.

Eidamas iš Providence'o į Bostoną pereitą savaitę buvo užsidegęs greitis.

Ugnis užsikrėtė iš lokomotyvo, bet greit buvo užgesinta.

E. KETVIRTIS PASKIRTAS C. M. T. C. PULKININKU.

Petro ir Elenos Ketvirčių jaunesnysis sunus, Edmundas, šį panedėlį buvo paskirtas Fort McKinley C. M. T. C. kadetų pulkininku. Tai yra aukščiausias unarus studentų stovyklos tarnyboje.

Draugai Ketvirčiai yra seni "Keleivio" draugai ir gyvena Roslindalėj, netoli nuo Bostono.

Vieša padėka.

Liepos 16 d., 25 metų sukaiktis žybinio gyvenimo proga, draugės rėtelietės surengė mums suprizę parę. Sukvietė daug draugų ir giminių, kurie gražiai mus apdovanojo. Paruošė daug skanių valgių ir gardumynų, surengė tikrai iškilmingą puotą. Ir tą padarė tytomis, kad mes neturėjom mažiausios apie tai nuovokos. Visoms draugėms ratelietėms už suteiktą mums tokią pagarbą ir triušą prašome priimti mūsų nuoširdų aciū. Taipgi aciū ir visiems svečiams, kurie tame pokilyje dalyvavo. Jeigu iš mūsų pusės būtų buvę kokių įsišokimų, nepaimkite už blogą, nes buvome tokiu nepaprastu pasireiškimu labai sujaudinti.

Jonas ir Darata Ruplėnai.

Viešnia iš Kulpmont, Pa.

Pereitą savaitę "Keleivio" įstaigą aplankė draugė St. Aleksienė iš Kulpmont, Pa., kuri buvo atvažiavusi Bostono apylinkėn praleisti vasaros atostogas. Ji užsisakė kitiems metams "Keleivį" ir sakėsi da pabusianti keletą dienų Lynne, o paskui grįžianti namo.

Eidamas iš Providence'o į Bostoną pereitą savaitę buvo užsidegęs greitis. Ugnis užsikrėtė iš lokomotyvo, bet greit buvo užgesinta.

Liepos 30-ta svarbi diena moterims.

Ateinantį sekmadienį, liepos 30-tą įvyksta antras metinis Naujos Anglijos Moterų Sąryšio piknikas Montelloje. Moterų tarpe eina stropus prisirengimas prie dainavimo ir rankdarbių paruošimo, nes piknike bus rankdarbių paroda ir dainų kontestas, kuriame dalyvaus tik moterų chorai. Busai iš Bostono 11:30 ryto, nuo piliečių klubo, 376 Broadway; prašome, kurie pasirengę važiuot, nesivėluoti.

Kom.

S. Minkaus radio programai. Liepos 29 radio programa per stotį WORL nuo 8:00 ryto: (1) Dr. J. Repšis iš Cambridge, aiškina apie sveikatą; (2) dainininkė Elena Repšienė; (3) pianistė Edith Repšutė iš Cambridge.

Liepos 30, radio programa per tą pačią stotį nuo 9:30: (1) Jaun. Longino Buinio Cavaliers orkestra iš Cambridge; (2) dainininkė Akvilė Siaurute iš Dorchesterio; (3) dain. St. Paura iš So. Bostono.

Penki dideli Kambariai su visais parankumais

Stymu apšildomi, visi naujai įtaisymai. Parankūs visais atžvilgiais ir šviesūs. Matyti galima bile laiku. "Keleivio" name, 253 Broadway, So. Bostone.

PAS MUS GALIT GAUT VISOKIEM PADARAM

Geležies Reikmenų

Pas mus gausite: Geriausios Rusijos PENTŲ, ALIEJŲ, STIKLŲ, PLUMBINGŲ. Visokių smulkių reikmenų iš geležies, SIENOMS POPIERŲ, Visokių reikmenų Elektros. Visokių reikmenų iš gumos, etc.

Geriausios Tavoras, Prieinamausia kaina. Pristatymas veltui. Užiekit ir Persitinkint.

Flood Square Hardware Co.

A. J. ALEKNA, Savin.

628 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. SOU 4148

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

414 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Office Tel. So. Boston 0948.

RES. 251 CHESTNUT AVE., Jamaica Plain, Mass.

Res. Tel. Jamaica 1028-M.

ANTRAS METINIS

PIKNIKAS

Lietuvių Moterų Naujos Anglijos Sąryšio su Moterų Grupių Dainavimo Kontestu ir Rankdarbių Paroda,

SEKMADIENY, LIEPOS 30 — JULY, 1939 M.

LIETUVIŲ TAUTISKAM PARKE,

KESWICK RD. iš Winter Street, MONTELLO, MASS.

Dainų konteste dalyvaus, Bostono Harmonijos Grupė, Worcesterio Aido Choro Grupė, Lawrence'o Grupė, So.

Bostono Jaunuolių Grupė ir Norwoodo Grupė.

Dalyvaus Lietuvių Moterų Seimo šaukimo atstovė iš Brooklyn, N. Y.

Už geriausią dainavimą, pirną dovaną—Taure, aukoją Bostono Lietuvių Plaukų Dailintojų Susivienijimas.

Bus 6-ios piniginės dovanos už gražiausius rankdarbius ir 15-ka dovanų prie vartų.

Kviečiame Naujos Anglijos publiką skaitlingai dalyvauti šiame nepaprastam piknike.

KOMITETAS.

PARODYK į tą kraną

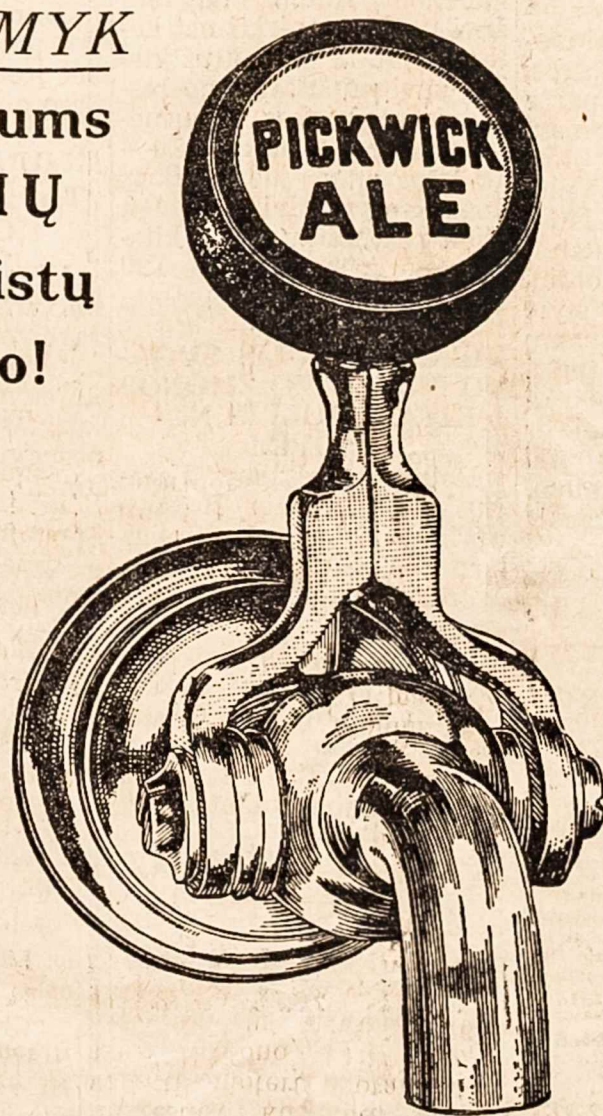
ir TEMYK

kad jums

ELIŲ

prileistų

iš jo!

PICKWICK BONKOMIS

12 anų ir Pilnom Kvortom

PICKWICK ALE

Brewed by HAPFENREFFER & CO., INC., Boston, Mass. BREWERS SINCE 1870.

Tel. TRObridge 6380

Dr. John Repshis

(REPŠYS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 iki 12 ryto.

278 HARVARD STREET

kamp. Inman st. arti Central skv.

CAMBRIDGE, MASS.

Telefonas 31324

MEDICINOS DAKTARAS

C. J. MIKOLAITIS

Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų,

nuo 7 iki 8 vakare.

187 SUMMER STREET,

LAWRENCE, MASS.

Tel. University 9466

Dr. Susan

Glodienes-Curry

LIETUVĖ DENTISTE

VALANDOS: 9-6 ir 7-9.

678 Massachusetts Ave.,

(Prie Central Skvero)

CAMBRIDGE, MASS.

Dr. Leo J. Podder

Šis Leningrado.

Specialistas Vyrų ir Moterų Ligu, taipgi Kraujo ir Odos.

Valandos: nuo 10 iki 12 dienų,

nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare

180 HUNTINGTON AVE.,

BOSTON, MASS.

Tel. Commonwealth 4570.

Tel. SOU 2805

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vakare.

Seredomis:

Nuo 9 ryto iki 12 diena.

447 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Tel. 28624 Gv. 31182

Dr. Joseph A. Gaidis

OPTOMETRISTAS

Valandos: 9 iki 12

nuo 2 iki 6,

nuo 7 iki 9.

Seredom 9 iki 12

ir susitarus.

AKIŲ DAKTARAS

Ištaiso defektuotas akis ir tinkamu laiku sugrąžina šviesą. Išgaminuoja ir priskiria akinus.

114 Summer Street,

LAWRENCE, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 22

BOSTON. Telef. Lafayette 2371

arba Somerset 2044-J

SPECIALISTAS KRAUJO INKSTU IR NERVŲ LIGŲ.

Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien.

Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LIETUVISKA

APTIEKA

SO. BOSTONE

HENRY CABIT

Reg. Pharm.

100 Dorchester Street

SO. BOSTON, MASS.

LITHUANIAN

FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUS-

TYTOJAI.

(Insured Movers)

Perkraustom

čia pat ir į tolimas vietas.

326 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Tel. SOUth Boston 4618

BAY VIEW

MOTOR SERVICE

Telephone

SOUTH

Boston

1058

STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ

IR TROKŲ AGENTURA.

Kainos Stebėtinai Pigios.

Dideli pagerinimai ir Hydraulic Breakais.

TAIPGI TAIŠOME AUTOMOBILIUS IR TROKUS VISOKIŲ ISDIRBYSCIŲ.

Peter Trečiokas ir Joe Kapočūnas — savininkai.

Taisyymo ir demonstravimo vieta:

1 HAMLIN STREET

Kamp. East Eighth St.,